

ATA, MAMA, DEDI, BABI ...

Gospodinjstva in družine v Sloveniji

REPUBLIKA SLOVENIJA
STATISTIČNI URAD

ATA, MAMA, DEDI, BABI ...

Gospodinjstva in družine v Sloveniji

Ata, mama, dedi, babi ... Gospodinjstva in družine v Sloveniji

Avtor: Danilo Dolenc

Oblikovanje infografik: Matjaž Erker

Publikacija je na voljo na spletnem naslovu: <http://www.stat.si/StatWeb/publikacije>

Informacije daje Informacijsko središče:

tel. (01) 241 64 04

elektronska pošta info.stat@gov.si

 @StatSlovenija

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

314(497.4)(0.034.2)

DOLENC, Danilo

Ata, mama, dedi, babi --- [Elektronski vir] : gospodinjstva in družine v Sloveniji / [avtor Danilo Dolenc]. - El. knjiga. - Ljubljana : Statistični urad Republike Slovenije, 2016

Način dostopa (URL): <http://www.stat.si/StatWeb/publikacije>

ISBN 978-961-239-348-9 (pdf)

1. Gl. stv. nasl.

284640000

UVODNA BESEDA

Eno od bogastev slovenskega jezika in njegovih narečij so tudi številna poimenovanja naših najbližjih: staršev, starih staršev, drugih sorodnikov. Besedi "ata" in "mama" sta med prvimi, ki jih otroci spregovorijo. Zanimivo pa je, da s tema besedama nekateri poimenujejo stare starše, torej dedke in babice, ki smo jih v naslovu te publikacije poimenovali "dedi" in "babi". Čeprav otrok v naslovu te publikacije ni omenjen z besedo, je vanj zajet, saj se vsi v naslovu navedeni izrazi nanašajo na odnos poimenovanih oseb do otroka oz. do otroka njihovih otrok (vnuka).

Večina v tej publikaciji navedenih podatkov je iz registrskega popisa prebivalstva 2015 in se nanaša na 1. januar 2015. Ker je bil to že naš drugi tak popis (prvega smo izpeljali v 2011, prav tako po stanju na 1. januar), so podatki o gospodinjstvih in družinah iz teh dveh popisov metodološko povsem primerljivi. Podatke o stanovanjih smo prevzeli iz registrskega popisa 2011 (novejši, iz registrskega popisa 2015, med pripravljanjem te publikacije še niso bili na voljo). Za prikaz časovnih vrst smo poleg teh podatkov uporabili tudi tiste iz popisov prebivalstva 1971, 1981, 1991 in 2002, ki so bili pridobljeni še »klasično« – s popisovanjem na terenu (ti se nanašajo na stanje 31. marca).

In še pojasnilo h kratkim statističnim zgodbam, ki uvajajo poglavja: skoraj vse navedene informacije so posnetek dejanskega stanja na 1. januar 2015. Osebna imena, navedena v zgodbah, sledijo ugotovitvam o pogostnosti posameznih imen v Sloveniji med pripadniki različnih generacij. Podatki o starosti, zakonskem stanu, številu otrok, velikosti in sestavi gospodinjstev in družin ter drugi podatki so povprečne vrednosti na navedeni datum. Kljub temu je vsaka podobnost z resničnimi osebami le naključna (©).

Čeprav je v tej publikaciji prikazanih v številkah, z besedo in z raznovrstnimi grafičnimi ponazoritvami (z infografikami, grafikoni in zbirnimi preglednicami) zelo veliko podatkov, je to le majhen del vseh podatkov o tej tematiki, ki so vam na voljo v naši podatkovni bazi. Vabimo vas, da tam raziskujete dalje ...

Genovefa Ružič
generalna direktorica

VSEBINA

GOSPODINJSTVA IN DRUŽINE, 1. 1. 2015	5
ENOČLANSKO GOSPODINJSTVO	11
ENODRUŽINSKO GOSPODINJSTVO	15
VEČDRUŽINSKO GOSPODINJSTVO	19
ZUNAJZAKONSKA SKUPNOST	23
ENOSTARŠEVSKA DRUŽINA	27
RAZŠIRJENO DRUŽINSKO GOSPODINJSTVO	31
VZPOSTAVLJENA DRUŽINA	35
NEDRUŽINSKA, SKUPINSKA IN POSEBNA GOSPODINJSTVA	39
DEFINICIJE	43
KRAJŠAVE IN MERSKE ENOTE	44
VIRI IN LITERATURA	44

GOSPODINJSTVA IN DRUŽINE,

1. 1. 2015

Stanovanje je lahko nenaseljeno ali naseljeno.

V naseljenem stanovanju lahko prebiva eno ali več gospodinjstev.

V gospodinjstvu morata prebivati vsaj dve osebi, da tvorita družino (enočlansko gospodinjstvo torej ni družina).

Veččlansko gospodinjstvo je lahko enodružinsko, večdružinsko ali nedružinsko.

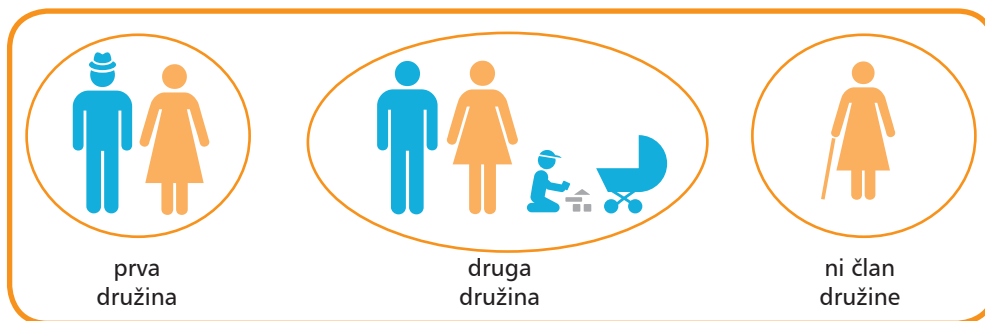
V družinskem gospodinjstvu lahko prebivajo tudi osebe, ki niso člani nobene od družin v tem gospodinjstvu.

Družino sestavljata dve osebi iste generacije (zakonca, partnerja) brez otrok ali z otroki oziroma eden od staršev z otroki, pri čemer starost otrok ni omejena.

Gospodinjstvo, ki ga sestavljajo eden od starih staršev in vnuki, je nedružinsko gospodinjstvo.

Gospodinjstvo, ki ga sestavljajo stara starša in vnuki, je razširjeno enodružinsko gospodinjstvo, pri čemer sta stara starša opredeljena kot družina (zakonca brez otrok), vnuki pa niso člani družine.

veččlansko gospodinjstvo

	<p>Enočlansko gospodinjstvo <i>ni družina</i></p> <p>Marija, 78 let</p>	<p>267.523 gospodinjstev (32,6 %) 267.523 prebivalcev (13,0 %)</p>
	<p>Enodružinsko gospodinjstvo <i>zakonski par z otroki</i></p> <p>Andrej, 40 let Nataša, 37 let Luka, 8 let Lana, 6 let</p>	<p>461.080 gospodinjstev (56,2 %) 1.357.114 prebivalcev (65,8 %)</p>
	<p>Večdružinsko gospodinjstvo <i>prva družina (zakonski par brez otrok) druga družina (zakonski par z otroki)</i></p> <p>Franc, 66 let Majda, 61 let Boštjan, 36 let Petra, 30 let Žan, 5 let Nik, 1 leto</p>	<p>37.447 gospodinjstev (4,6 %)¹⁾ 208.615 prebivalcev (10,1 %)</p> <p>1) Upoštevana so tudi razširjena večdružinska gospodinjstva.</p>
	<p>Zunajzakonska skupnost <i>zunajzakonska partnerja brez otrok</i></p> <p>Mateja, 28 let Rok, 28 let</p>	<p>77.422 družin (13,4 %) 253.846 prebivalcev (12,3 %)</p>
	<p>Enostarševska družina <i>mati z otroki</i></p> <p>Mojca, 41 let Luka, 12 let Nika, 10 let</p>	<p>143.139 družin (24,8 %) 336.656 prebivalcev (16,3 %)</p>
	<p>Razširjeno družinsko gospodinjstvo <i>družina (oče z otroki) ni članica družine</i></p> <p>Matej, 25 let Eva, 8 mesecev Irena, 54 let</p>	<p>41.301 gospodinjstev (5,0 %) 175.468 prebivalcev (8,5 %)</p>
	<p>Vzpostavljena družina <i>zunajzakonska partnerja z otroki</i></p> <p>Nina, 31 let (<i>Nejčeva biološka mati</i>) Marko, 33 let (<i>ni Nejčev biološki oče</i>) Nejc, 7 let</p>	<p>12.408 družin (2,2 %) 49.749 prebivalcev (2,4 %)</p>

Vsako tretje gospodinjstvo je bilo enočlansko. Število moških in žensk je bilo uravnoteženo, njihova starostna sestava pa ne, ženske so bile v povprečju 13 let starejše. Največ žensk, ki so živele same, so bile upokojenke, po zakonskem stanu pa vdove. Največ moških, ki so živeli sami, pa je bilo zaposlenih in samskih. 125.000 prebivalcev v enočlanskih gospodinjstvih je stanovalo samih v enostanovanjski stavbi.

Enodružinsko gospodinjstvo je najbolj razširjena oblika sobivanja v Sloveniji, saj sta v različnih tipih družine v takem gospodinjstvu živela dva od treh prebivalcev Slovenije. Največ jih je živelo v enodružinskem štiričlanskem gospodinjstvu (418.000 oz. vsak peti), od tega 314.000 v družini zakoncev z dvema otrokoma. V takem gospodinjstvu je živela tudi večina družin istospolnih partnerjev (73 od 81). Število tipov družin se je z dosedanjih šest povečalo na osem, kar je nov mejnik pri objavljanju podatkov o družinah po letu 1981, ko so se v popisu prebivalstva prvič zbirali podatki o zunajzakonskih skupnostih. Enodružinsko gospodinjstvo je štelu povprečno 3,1 člana.

Ker večdružinsko gospodinjstvo sestavljajo najmanj 4 osebe, so to gospodinjstva z večjim številom članov (povprečno 5,6 člana). Večdružinska gospodinjstva imajo zato tudi pestro sorodstveno in generacijsko sestavo. V devetih večdružinskih gospodinjstvih od desetih so sobivale tri zaporedne generacije. Več kot polovica članov večdružinskih gospodinjstev so bili otroci in vnuki referenčne osebe gospodinjstva, katerih število je bilo zelo uravnoteženo. Tri od štirih večdružinskih gospodinjstev so prebivala v enostanovanjski hiši.

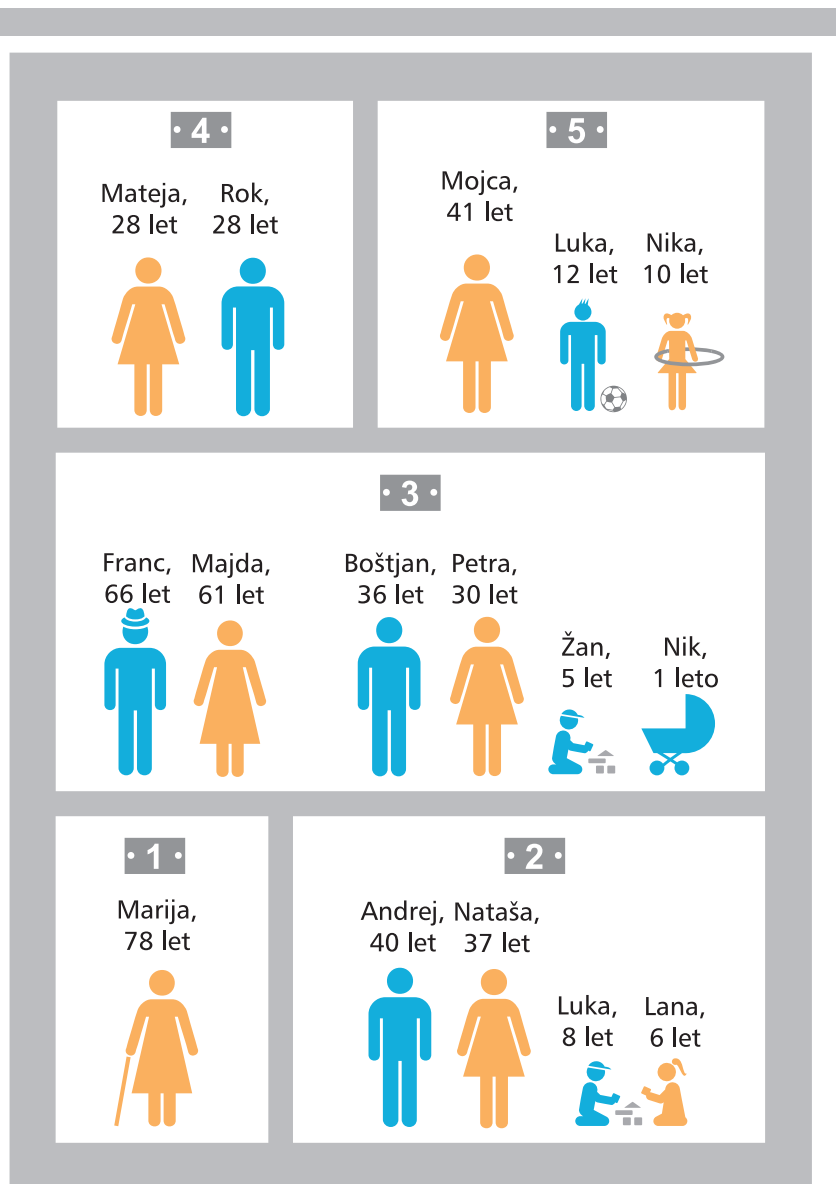
Zunajzakonske skupnosti so najhitreje rastoč tip družine. Še zlasti se povečuje število zunajzakonskih skupnosti z otroki, kar je neposredna posledica dejstva, da že 60 % otrok rodijo neporočene matere. Sorazmerno malo je bilo mladih družin, v katerih sta bila oba partnerja mlajša od 30 let (manj kot 6 %). V osmih od desetih zunajzakonskih skupnosti sta bila oba partnerja samska. Razvezani pogosteje vstopajo v zunajzakonsko skupnost kot ovdovele (kar še posebej velja za moške). Zunajzakonski partnerji imajo v povprečju manj otrok kot poročeni pari.

Vsaka četrta družina v Sloveniji je bila enostarševska, vsako peto od teh so sestavljali oče in otroci. Na splošno so bili otroci v enostarševskih družinah v povprečju najstarejši (v družinah matere z otroki 22,7 leta, v družinah očeta z otroki 21,7 leta). Na povprečno starost otrok vpliva tudi zakonski stan starša. Otroci, ki so živeli z ovdovelo materjo, so bili v povprečju stari več kot 40 let. V enostarševskih družinah je živelo precej več sinov kot hčera, tudi zaradi kasnejšega zapuščanja primarne družine sinov (v družini matere z otroki je sinov 40 % več kot hčera, v družini očeta z otroki celo 52 % več).

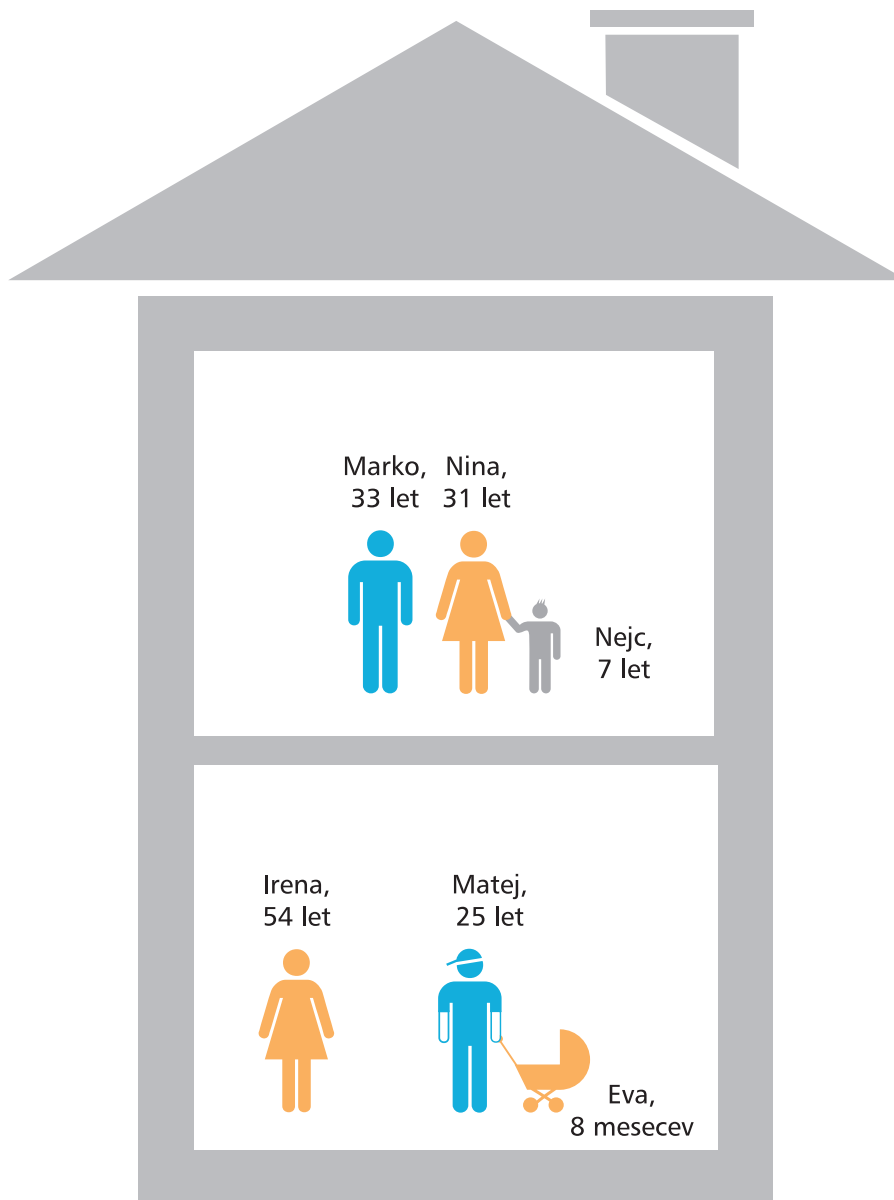
Za razširjena družinska gospodinjstva sta najbolj značilni večje število članov (v povprečju 4,25 člana) ter sobivanje več generacij (v 60 % takih gospodinjstev so živeli pripadniki vsaj treh generacij). V veliki večini teh gospodinjstev (94 %) samo en član ni pripadal nobeni družini, najpogosteje je bil to eden od ovdovelih staršev (pretežno mati) ali pa neporočen brat/sestra enega od družinskih članov, zato so v teh gospodinjstvih med nedružinskimi člani prevladovale ženske (76 % jih je bilo več kot moških). Vsak četrti član razširjenega družinskega gospodinjstva je bil vnuk.

Vzpostavljenih družin, v katerih prebiva vsaj en otrok, ki ni skupen biološki otrok obeh zakoncev oz. zunajzakonskih partnerjev, je bilo 4,3 % (vsaka petindvajseta). Vsaka deseta zunajzakonska skupnost z otroki je bila vzpostavljena družina. V vzpostavljenih družinah je živelo skoraj 25.000 otrok, 39 % je bilo bioloških otrok obeh staršev. Skupni otroci (v povprečju stari 10 let) so več kot še enkrat mlajši od neskupnih otrok. Povprečno število otrok v vzpostavljenih družinah (2,01) je bilo precej večje od povprečnega števila otrok v vseh dvostarševskih družinah z otroki (1,67).

VEČSTANOVANJSKA STAVBA

ENOSTANOVANJSKA STAVBA

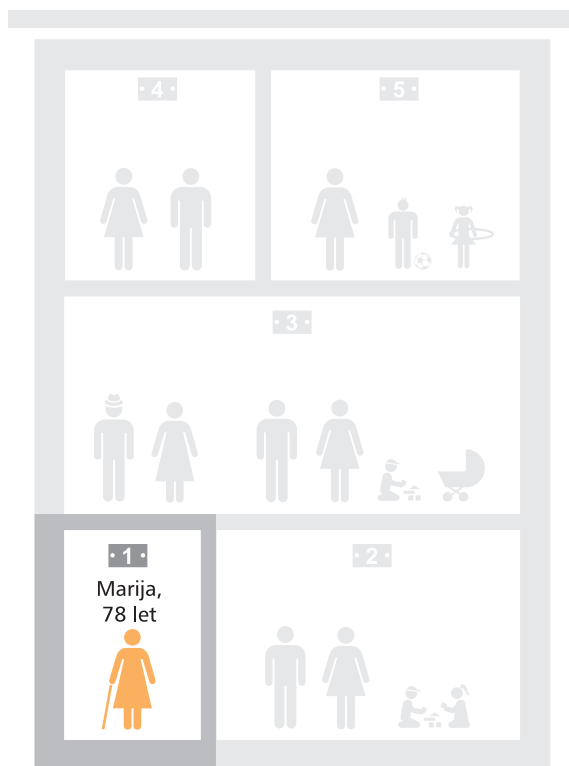
ENOČLANSKO GOSPODINJSTVO

*Babica je vsega po malo,
malo starš, malo učiteljica,
in malo najboljša prijateljica.
(Neznani avtor)*

V stanovanju št. 1 živi gospa Marija, ki je stara 78 let. Odkar ji je umrl mož, od tega je že skoraj 10 let, živi sama. Vsi trije otroci so se odselili že prej in živijo v lastnih gospodinjstvih.

Tako kot gospa Marija tudi 40 % žensk njene starosti živi samih. Približno četrtnina drugih njenih vrstnic živi v istem gospodinjstvu z vsaj še enim svojim otrokom, približno četrtnina pa si stanovanje še deli z možem. Vsaka petindvajseta iz te generacije prebiva v domu za starostnike. Kar 94 % žensk njene starosti je bilo poročenih, danes je vsaka druga vdova.

Gospa Marija je seveda tudi že babica, saj ima 3 vnuke in 2 vnukinji. Čeprav je mama in babica, v statističnem smislu ni družina, ampak enočlansko gospodinjstvo (družina sta statistično vsaj dve osebi v istem gospodinjstvu, in to osebi v zakonskem/partnerskem razmerju ali v razmerju starši – otroci).

**Vsako tretje
gospodinjstvo je
enočlansko.**

Enočlanska gospodinjstva, Slovenija, popisi

Leto	Število	Delež (%)		
		od vseh gospodinjstev	moških	žensk
1971	89.494	17,4
1981	101.580	17,1
1991	115.395	18,0	33,2	66,8
2002	149.757	21,9	37,9	62,1
2011	266.489	32,8	50,4	49,6
2015	267.523	32,6	49,6	50,4

... ni podatka

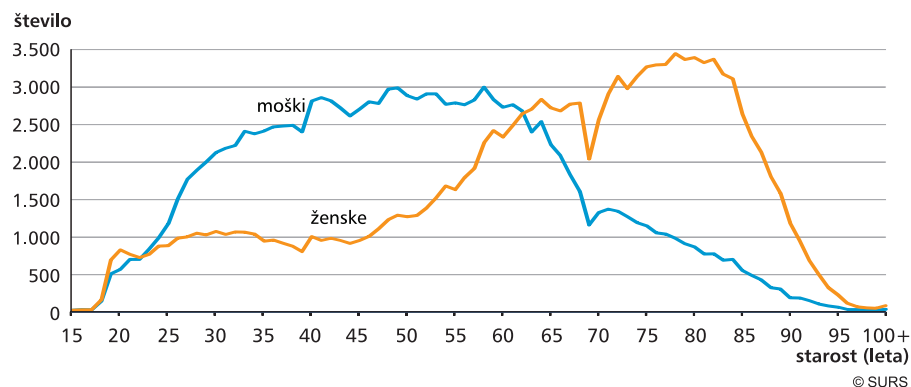
Vir: SURS

**Moški, ki živijo sami,
so povprečno 13 let
mlajši od žensk,
ki živijo same.**

1. januarja 2015 je bilo v Sloveniji 267.523 enočlanskih gospodinjstev ali 118.000 več, kot smo jih našli med zadnjim terenskim popisom prebivalstva v letu 2002. Od takrat se je njihovo število izrazito povečalo – v glavnem zaradi staranja prebivalstva. Od 2002 do 2015 se je namreč število oseb, starih vsaj 65 let, ki živijo same, podvojilo in je že preseglo 102.000. Številne dvočlanske družine, ki so jih sestavljali starejši zakonski pari, so namreč v tem času statistično prenehale biti družine in so postale enočlanska gospodinjstva. Hkrati so deloma k nastanku takih gospodinjstev prispevale tudi odselitve odraslih otrok. Ker ženske živijo v povprečju dlje, se tako število žensk, ki živijo same, z njihovo starostjo povečuje hitreje kot število moških, ki živijo sami. Drug pomemben dejavnik je priseljevanje tujih državljanov. Polovica od več kot 35.000 enočlanskih gospodinjstev tujcev je v 2015 stanovala v samskih domovih ali podobnih oblikah nastanitve. Tukaj je bila situacija obrnjena: enočlanska gospodinjstva tujcev so bila izrazito moška; ženskih je bilo samo 10 %, v skupinskih stanovanjih celo manj kot 5 %. Veliko tujih državljanov je tedaj imelo svoje družine v izvornem okolju, saj je bil vsak drugi priseljeni moški, ki je živel sam, poročen.

Člani enočlanskih gospodinjstev po starosti, Slovenija, 1. 1. 2015

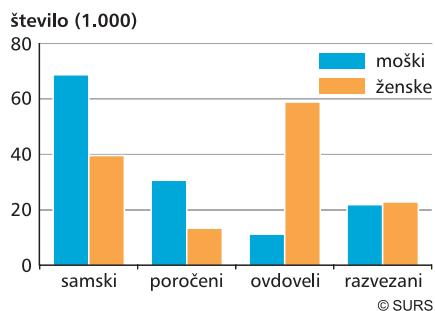

Vir: SURS

Od oseb, ki so v 2015 živele v enočlanskih gospodinjstvih, jih je bilo nekaj več kot 11.000 starih do 25 let; moških je bilo približno toliko kot žensk. Nekaj več kot polovica teh oseb so bili študenti, in ti so večinoma prebivali kot najemniki v kraju izobraževanja. Med osebami, ki so prebivale same in so bile stare od 26 do 62 let, so prevladovali moški; pri starosti 39–41 let jih je bilo celo trikrat več kot žensk. Med osebami, stari 63 ali več let, ki so živele same, je bilo že več žensk kot moških; pri starosti 76 let jih je bilo že trikrat več in pri starosti 87 let celo že petkrat več. Moški, ki so živeli sami, so bili stari povprečno 51,3 leta, ženske pa 64,3 leta.

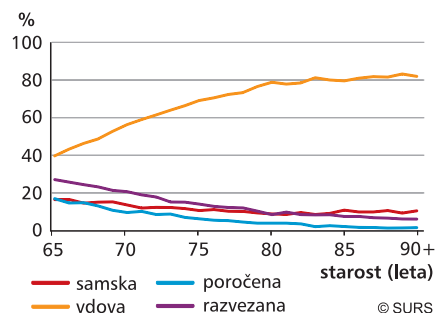
Od moških, ki so živeli sami, je bil vsak drugi samski. Ženske, ki so živele same, pa so izstopale po tem, da je z njihovo starostjo hitro naraščal odstotek vdov med njimi. Pri starosti 65 let jih je bilo 40 %, pri starosti 75 let že 70 %. 11 % žensk, starih 65 ali več let, ki so živele same, ni bilo nikoli poročenih; delež nikoli poročenih moških pri tej starosti pa je bil še enkrat večji od deleža takih žensk.

Člani enočlanskih gospodinjstev po zakonskem stanu, Slovenija, 1. 1. 2015

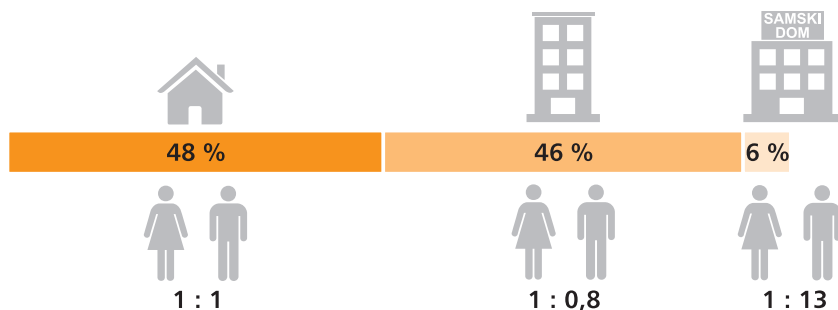

Vir: SURS

Ženske v enočlanskih gospodinjstvih, stare 65 ali več let, po zakonskem stanu, Slovenija, 1. 1. 2015

Ženske in moški v enočlanskih gospodinjstvih glede na vrsto stavbe, v kateri stanujejo, Slovenija, 1. 1. 2011

Vir: SURS

Ob popisu prebivalstva 2011 je v približno 125.000 enostanovanjskih stavbah ali v vsaki tretji prebival en sam stanovalec oz. enočlansko gospodinjstvo. 45 % teh moških in 57 % teh žensk je bivalo v lastnem stanovanju (so bili lastniki oz. lastnice); 49 % teh moških in 41 % teh žensk pa je ta stanovanja uporabljalo (uradni lastniki teh stanovanj so bili praviloma bližnji sorodniki, najpogosteje otroci).

**Ženske,
ki živijo same,
so večinoma vdove.**

Člani enočlanskih gospodinjstev po starosti, Slovenija, 1. 1. 2015

Starost (leta)	Število	Delež (%)		
		žensk	samskih	tujcev
Skupaj	267.523	50,4	40,5	13,3
15–29	22.299	43,2	92,2	24,4
30–49	71.459	27,9	66,5	26,1
50–64	71.616	41,9	35,9	13,7
65–84	84.867	71,6	15,2	2,0
85+	17.282	84,1	9,7	0,6

Vir: SURS

**V vsaki tretji
enostanovanjski
stavbi živi samo
en stanovalec.**

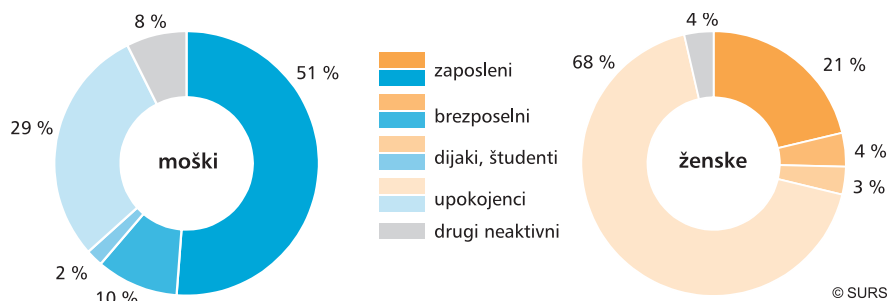

Moški, ki živijo sami, se po statusu aktivnosti ne razlikujejo bistveno od tistih v veččlanskih gospodinjstvih.

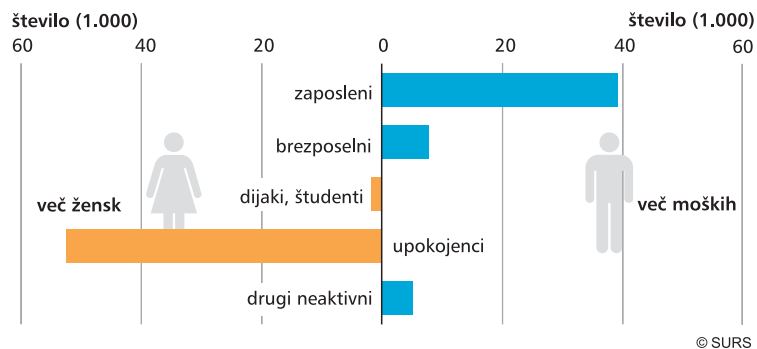
Največja številčna razlika med moškimi, ki so živeli sami, in vsemi moškimi glede na status aktivnosti je bila pri deležu dijakov ali študentov. Pričakovano je bilo teh med moškimi, ki so živeli sami, zelo malo (2 %; med vsemi moškimi: 9 %). Ženske, ki so živele same, pa so bile po statusu aktivnosti (predvsem zaradi specifične starostne sestave) številčno povsem neprimerljive z vsemi preostalimi ženskami. Med tistimi, ki so živele same, je bilo še enkrat več upokojenk kot med vsemi ženskami, zaposlenih pa je bilo med njimi pol manj kot med vsemi. Med ženskami, ki so živele same, je bila zaposlena vsaka peta, med moškimi, ki so živeli sami, pa je bil zaposlen vsak drugi (kar je skoraj enako kot med vsemi moškimi).

Osebe, ki živijo same, po statusu aktivnosti, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Razlika v številu žensk in moških, ki živijo sami, po statusu aktivnosti, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

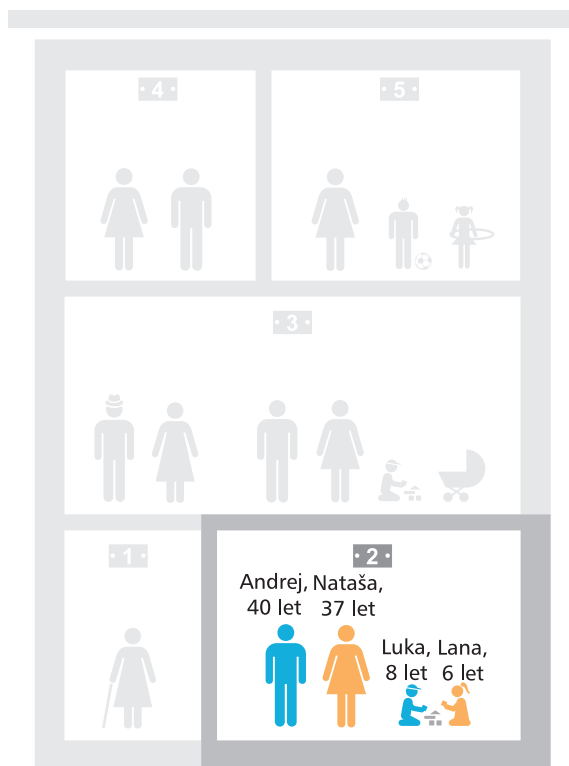
ENODRUŽINSKO GOSPODINJSTVO

Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna pa je nesrečna po svoje.
(Lev Nikolajevič Tolstoj)

V stanovanju št. 2 prebiva gospodinjstvo, ki šteje štiri člane, in vsi so tudi člani ene družine. Andrej, 40 let, in Nataša, 37 let, sta mož in žena in starša 8-letnega Luka in 6-letne Lane. Andrej je malo manj kot tri leta starejši od Nataše. Starostna razlika med njima je približno enaka povprečni starostni razliki med ženini in nevestami ob prvi sklenitvi zakonske zveze; ta je bila v zadnjih dvajsetih letih od 2,2 leta do 3,1 leta.

Ker je Nataša študirala in pridobila univerzitetno izobrazbo, je bila tudi zato ob rojstvu prvega otroka nekoliko starejša od drugih žensk ob prvem materinstvu (povprečna starost žensk ob rojstvu prvega otroka v 2006: 28 let).

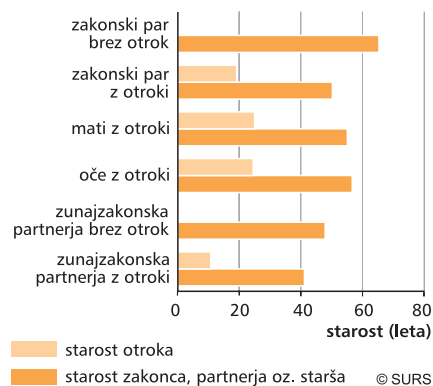
Andrej in Nataša imata živa še oba starša, in tako obiskujeta njuna otroka dve babici in dva dedka. Ker sta Andrejeva starša s Primorske, ju vnuka kličeta nono in nona, Natašina starša pa sta zanju dedi in babi.

**Dve tretjini
prebivalcev
živita v enodružinskih
gospodinjstvih.**

Povprečna starost članov v enodružinskih gospodinjstvih po tipu družine, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

**Velika večina
enostarševskih družin
v enodružinskih
gospodinjstvih ima
po enega otroka.**

Enodružinsko gospodinjstvo je najbolj razširjena oblika sobivanja v Sloveniji. Od 2011 se je število takih gospodinjstev povečalo za skoraj 11.000 in na začetku 2015 so bila ta gospodinjstva 56 % vseh gospodinjstev. V njih je tedaj sobivalo 232.000 zakoncev oz. partnerjev brez otrok, 474.000 zakoncev oz. partnerjev z otroki, 108.000 mater oz. očetov z otroki ter 543.000 otrok (81 % vseh otrok), od tega je bilo mlajših od 18 let 275.000 oziroma vsak drugi.

Gospodinjstva in prebivalci po tipu gospodinjstva, Slovenija

	Gospodinjstva			Prebivalci		
	2011	2015	razlika %	2011	2015	razlika %
Skupaj	813.872	821.056	0,9	2.050.189	2.062.874	0,6
Zasebno	813.531	820.541	0,9	2.016.423	2.024.604	0,4
enočlansko	266.489	267.523	0,4	266.489	267.523	0,4
veščlansko	547.042	553.018	1,1	1.749.934	1.757.081	0,4
nedružinsko	20.041	15.907	-20,6	43.551	33.985	-22,0
enodružinsko	450.262	461.080	2,4	1.334.985	1.357.114	1,7
razširjeno enodružinsko	38.113	38.584	1,2	157.276	157.367	0,1
večdružinsko	36.047	34.730	-3,7	196.846	190.514	-3,2
razširjeno večdružinsko	2.579	2.717	5,4	17276	18.101	4,8
Skupinsko	286	435	52,1	32.371	35.324	9,1
Posebno	55	80	45,5	1.395	2.946	111,2

Vir: SURS

V večini dvostarševskih družin v enodružinskih gospodinjstvih so imeli enega ali dva otroke in deleža tistih z enim in tistih z dvema otrokoma sta bila približno uravnotežena (46 % oz. 42 %), med enostarševskimi družinami pa so močno prevladoval tiste z enim otrokom, pri čemer je bil delež družin očetov z enim otrokom (73 %) nekoliko višji od deleža družin mater z enim otrokom (69 %).

Posamezni tipi družin v enodružinskih gospodinjstvih so se precej razlikovali tudi po povprečni starosti posameznih družinskih članov. V povprečju najmlajše otroke so imeli neporočeni pari (v dveh tretjinah takih družin je bil najstarejši otrok star do 15 let). V povprečju najstarejši otroci (stari približno 25 let; vsak tretji je bil star 30 ali več let) pa so živeli v družinah s samo enim od staršev. V povprečju najstarejši so bili zakonci brez otrok (več kot 65 let), v povprečju najmlajši pa zunajzakonski partnerji z otroki (41 let).

Enodružinska gospodinjstva po številu članov in tipu družine, Slovenija, 1. 1. 2015

	Skupaj	Število članov gospodinjstva				
		2	3	4	5	6+
Skupaj	461.080	191.825	137.520	104.523	22.292	4.920
Zakonski par brez otrok	102.203	102.203	-	-	-	-
Zakonski par z otroki	186.410	-	85.484	78.524	18.286	4.116
Mati z otroki	88.167	61.151	22.907	3.494	482	133
Oče z otroki	19.859	14.596	4.513	628	94	28
Zunajzakonska partnerja brez otrok	13.818	13.818	-	-	-	-
Zunajzakonska partnerja z otroki	50.550	-	24.602	21.875	3.430	643
Istospolna partnerska skupnost brez otrok	57	57	-	-	-	-
Istospolna partnerska skupnost z otroki	16	-	14	2	0	0

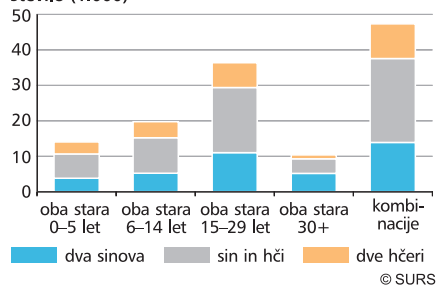
- ni pojava

Vir: SURS

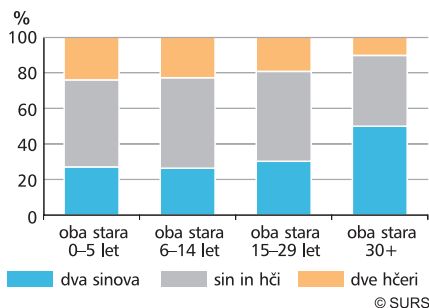
Največ prebivalcev Slovenije je 1. januarja 2015 živel v enodružinskem štiričlanskem gospodinjstvu (418.000 oz. vsak peti), le malo manj (412.500) pa v tričlanskem. Čeprav družina zakoncev z dvema otrokoma med enodružinskimi gospodinjstvi ni bila najštevilnejši tip družine, je največ prebivalcev (314.000) živel prav v taki skupnosti. Najštevilnejša so bila dvočlanska gospodinjstva zakoncev brez otrok (102.000), sledila so tričlanska gospodinjstva zakoncev z enim otrokom (256.000 oseb). Večino enodružinskih gospodinjstev s samo eno generacijo sta sestavljala zakonca brez otrok (88 %).

Enodružinska gospodinjstva z dvema otrokoma po spolu in starosti teh otrok, Slovenija, 1. 1. 2015

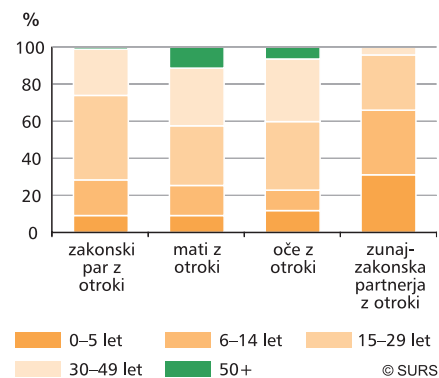
število (1.000)

Vir: SURS

Enodružinska gospodinjstva po tipu družine in starosti najstarejšega otroka, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

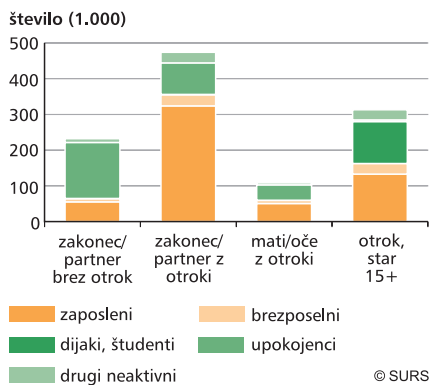
V treh od štirih enodružinskih gospodinjstev živijo vsaj eden od staršev in otroci.

Starostna razlika med otroki iste družine se zvišuje z naraščanjem števila otrok.

Člani enodružinskih gospodinjstev po položaju v družini in statusu aktivnosti, Slovenija, 1. 1. 2015

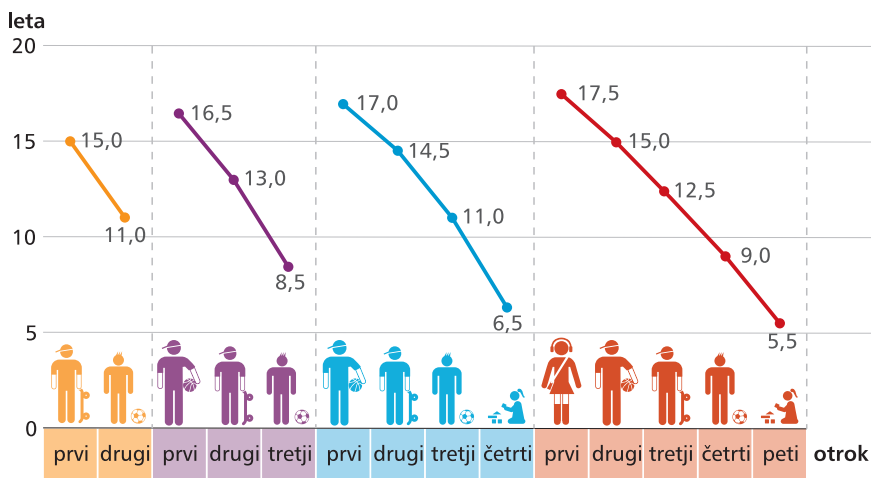
Vir: SURS

V enodružinskih gospodinjstvih je sorazmerno največ brezposelnih med otroki, starimi 15 ali več let.

V 98.000 enodružinskih gospodinjstvih z dvema do petimi otroki, v katerih je bil najstarejši mlajši od 30 let, je v začetku leta 2015 živel 219.000 otrok. Pri tem nismo upoštevali družin z dvojčki ali trojčki. Starostna razlika med otroki je bila ne glede na število otrok v družini vedno najmanjša med prvim in drugim otrokom. Z naraščanjem števila otrok v družini se povprečna starostna razlika med otroki povečuje. Starostna razlika med najmlajšima otrokoma je bila najmanjša v družinah s petimi otroki (3 leta in pol). Največja pa je bila v družinah s tremi otroki, kjer je bila med drugim in tretjim otrokom sploh največja absolutna razlika med dvema rojstvom (4 leta in 9 mesecev).

Povprečna starost otrok v enodružinskih gospodinjstvih po številu otrok v družini, Slovenija, 1. 1. 2015¹⁾

1) Upoštevana so enodružinska gospodinjstva, v katerih je bil najstarejši otrok mlajši od 30 let.

Vir: SURS

© SURS

Med člani v enodružinskih gospodinjstvih, ki so jih sestavljali zakonski ali zunajzakonski pari brez otrok, je bil v 2015 zaposlen le vsak četrty (dva od treh sta bila upokojenca), med tistimi, ki so jih sestavljali zakonski ali zunajzakonski pari z otroki, so bili zaposleni trije od štirih in tudi stopnja brezposelnosti je bila med temi najnižja (8,9 %). Glavni razlog za razlike v statusu aktivnosti je bila različna starostna sestava članov posameznih tipov družin oz. življenjski cikel teh družin. Vsak drugi otrok, star 15 ali več let, je bil že zaposlen, čeprav je bila prav stopnja brezposelnosti otrok v teh gospodinjstvih najvišja (18,3 %).

VEČDRUŽINSKO GOSPODINJSTVO

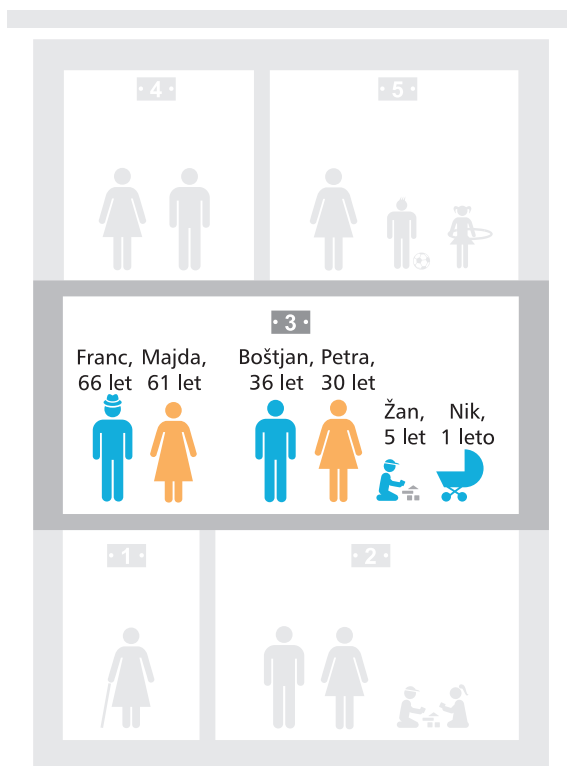
*Babice in dedki, stare mame
in stari očetje so v bistvu
starši, le da v tem obdobju
odraslim otrokom.*

(Andreja Poljanec)

V stanovanju št. 3 živi šestčlansko gospodinjstvo, ki ga sestavljajo tri generacije in dve družini: starša oz. stara starša Franc (66 let) in Majda (61 let) sta prva (najstarejša) generacija in sta (statistično) ena družina; njun sin Boštjan (36 let) in snaha Petra (30 let) sta druga generacija, njuna sinova Žan (5 let) in Nik (1 leto) pa tretja generacija, vsi štirje pa so (statistično) druga družina v gospodinjstvu. Žan in Nik sta dva od skoraj 100.000 otrok, ki živijo v istem gospodinjstvu z vsaj enim od starih staršev.

Gre torej za dvodružinsko gospodinjstvo, kakršnih je velika večina večdružinskih gospodinjstev (96 %). Vsako četrto tako gospodinjstvo sestavljata družina zakonskega para brez otrok (Franc in Majda) in družina zakonskega para z otroki (Boštjan, Petra, Žan, Nik). Boštjan je edini sin Franca in Majde (Majda je torej tako kot vsaka peta ženska njene generacije rodila samo enega otroka), in njegova starša zdaj živita z njim v skupnem gospodinjstvu, ne pa več v skupni družini.

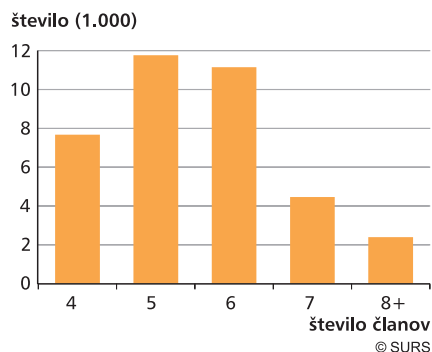
Do pred kratkim je v njihovem gospodinjstvu živela še Majdina neporočena sestra Ana (70 let), Boštjanova teta (ta sodi v prvo generacijo), zato je bilo to gospodinjstvo do takrat t. i. razširjeno družinsko gospodinjstvo, vendar se je preselila k drugi sestri, ki je po smrti moža nekaj časa živela sama. Tako Ana zdaj živi v (statistično) nedružinskem gospodinjstvu dveh sester, saj sestre in bratje, ki ne živijo s svojimi starši ali otroki, v statističnem smislu ne tvorijo družine.

**Gospodinjstva
s tremi ali več
družinami so redka.**

Večdružinska gospodinjstva po številu članov, Slovenija, 1. 1. 2015¹⁾

1) Upoštevana so tudi razširjena večdružinska gospodinjstva.

Vir: SURS

**Vsako četrto
dvodružinsko
gospodinjstvo
sestavljata družini
zakoncev brez otrok
in zakoncev z otroki.**

V večdružinskem gospodinjstvu je 1. januarja 2015 živel vsak deseti prebivalec Slovenije (208.000), čeprav je bilo takih gospodinjstev med vsemi gospodinjstvi le 4,6 % ali 37.447. Dvodružinsko gospodinjstvo sestavljajo najmanj 4 osebe oz. najmanj dve družini s po dvema članoma, običajno pa je število članov v takih gospodinjstvih večje. Med gospodinjstvi s štirimi člani je bilo samo 6 % gospodinjstev dvodružinskih. Vsako četrto dvodružinsko gospodinjstvo je bilo petčlansko. Gospodinjstev, v katerih so sobivale tri ali več družin, je bilo 1.554, samo v treh od teh pa je sobivalo pet ali več družin.

Dvodružinska gospodinjstva po tipih družin, Slovenija, 1. 1. 2015¹⁾

	Zakonski par		Mati z otroki	Oče z otroki	Zunajzakonska partnerja	
	brez otrok	z otroki			brez otrok	z otroki
Zakonski par brez otrok	1.213	8.934	5.945	1.803	178	3.476
Zakonski par z otroki		2.305	4.795	1.125	218	1.566
Mati z otroki			1.705	664	355	939
Oče z otroki				90	98	179
Zunajzakonska partnerja brez otrok					27	165
Zunajzakonska partnerja z otroki						111

1) Upoštevana so tudi razširjena večdružinska gospodinjstva.

Vir: SURS

Vpliv izbire referenčne osebe na sorodstvena razmerja med člani gospodinjstva

Majda	ref. oseba	Boštjan	ref. oseba	Petra	ref. oseba
Franc	mož	Petra	žena	Boštjan	mož
Boštjan	sin	Žan	sin	Žan	sin
Petra	snaha	Nik	sin	Nik	sin
Žan	vnuk	Franc	oče	Franc	tast
Nik	vnuk	Majda	mati	Majda	tašča
Ana	sestra	Ana	teta	Ana	ni sorodnik

Sestava večdružinskih gospodinjstev je zaradi večjega števila članov veliko bolj pestra kot sestava enodružinskih, v katerih so samo sorodniki prvega kolena. Če ne upoštevamo referenčne osebe, so v 2015 sestavljali večdružinska gospodinjstva povprečno trije do štirje različni sorodniki (enodružinsko eden ali dva), 59 gospodinjstev je sestavljalo celo šest ali več različnih sorodnikov. Najpogosteje so skupaj stanovali starši, eden ali več njihovih otrok, njun zet oz. snaha ter vnuki. Nedružinski član gospodinjstva je bil največkrat brat ali mati referenčne osebe.

Sestava večdružinskih gospodinjstev je zelo pestra tudi glede na sorodstveno razmerje do referenčne osebe. Čeprav je izbira referenčne osebe statistično pomembna predvsem zaradi določanja teh razmerij znotraj gospodinjstva, pa je ob tem hkrati zanimivo tudi to, da je referenčna oseba v večdružinskih gospodinjstvih pogosteje moški. 1. januarja 2015 so bili moški še enkrat pogosteje referenčne osebe kot ženske (v enodružinskih dvostarševskih gospodinjstvih je bilo podobno: 234.000 : 118.000). Le manjši del otrok (tretjina) referenčnih oseb so bili otroci tudi po položaju v družini, medtem ko so bili skoraj vsi vnuki referenčnih oseb po položaju v družini otroci. Vsak četrti otrok v večdružinskem gospodinjstvu, mlajši od enega leta, je bival skupaj z dedkom in/ali babico; kolikor starejši so bili, toliko manjši je bil njihov delež (pri starosti 9 let je znašal samo še 10 %). Število otrok in vnukov pa je bilo enako pri starosti 21 let. Tri razmerja do referenčne osebe (mož/žena, zunajzakonski partner/partnerka, zunajzakonski partner/partnerka otroka referenčne osebe) hkrati natančno določajo tudi položaj oseb v družini.

Člani večdružinskih gospodinjstev po razmerju do referenčne osebe in spolu, Slovenija, 1. 1. 2015¹⁾

Razmerje do referenčne osebe gospodinjstva	Skupaj	Moški	Ženske
Skupaj	208.615	100.756	107.859
Referenčna oseba	37.447	25.326	12.121
Mož / žena	30.597	7.031	23.566
Zunajzakonski partner/-ka	1.511	769	742
Otrok	55.139	27.998	27.141
Oče / mati	2.894	1.074	1.820
Tast / tašča	306	84	222
Stari oče / stara mati	205	86	119
Zet / snaha	14.816	5.354	9.462
Zunajzakonski partner/-ka otroka referenčne osebe	6.572	2.316	4.256
Vnuk / vnukinja	54.206	28.219	25.987
Brat / sestra	1.194	652	542
Nečak / nečakinja	921	463	458
Drug sorodnik	1.697	730	967
Nesorodnik	1.110	654	456

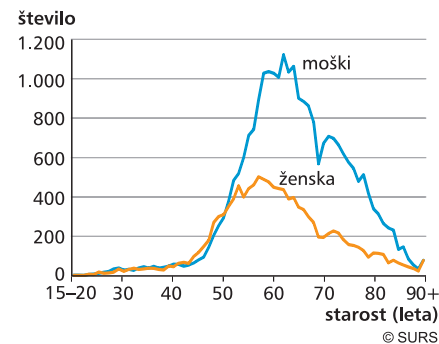
1) Upoštevana so tudi razširjena večdružinska gospodinjstva.

Vir: SURS

V večdružinskih gospodinjstvih je število otrok in vnukov referenčne osebe enako.

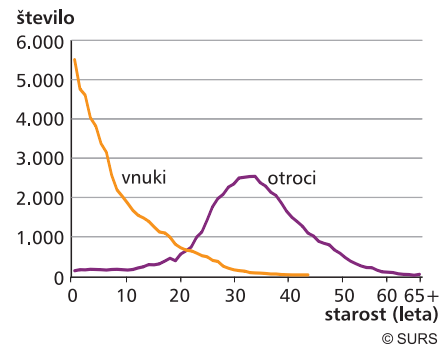
Referenčna oseba v večdružinskih gospodinjstvih, Slovenija, 1. 1. 2015¹⁾

1) Upoštevana so tudi razširjena večdružinska gospodinjstva.

Vir: SURS

Otroci in vnuki v večdružinskih gospodinjstvih, Slovenija, 1. 1. 2015¹⁾

1) Upoštevana so tudi razširjena večdružinska gospodinjstva.

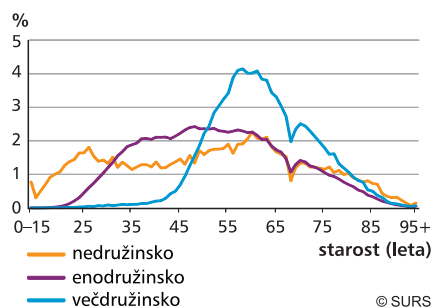
Vir: SURS

V 89 % večdružinskih gospodinjstev živijo tri zaporedne generacije.

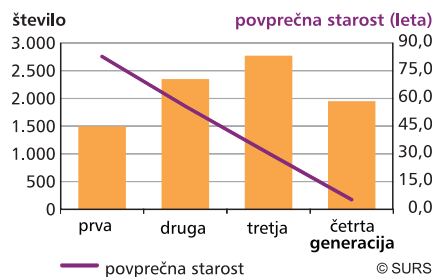
Ker sta v 2015 dve tretjini prebivalcev živeli v enodružinskih gospodinjstvih (v katerih sta mogoči največ dve zaporedni generaciji) in ker je bilo največ gospodinjstev enočlanskih (pri katerih generacije ni smiselno določati), je bilo gospodinjstev z vsaj tretjo generacijo samo 7 %. Ker pa je število članov v njih praviloma večje, je v njih prebivalo skoraj 300.000 prebivalcev (14,5 %). Od skoraj 92.000 gospodinjstev, v katerih bi teoretično sploh lahko bivale tri generacije, je bilo takih, v katerih so bivale tri zaporedne generacije, 60 %, v večdružinskih pa jih je bilo celo 89 %. Tri generacije so v Sloveniji največkrat sobivale v individualnih hišah. Starostna razlika med posameznimi generacijami v gospodinjstvih s štirimi zaporednimi generacijami (takih gospodinjstev je bilo 1.321) je bila razmeroma majhna: med prvo in drugo 27 let, med drugo in tretjo 25 ter med tretjo in četrto tudi 25 let. 65 gospodinjstev s štirimi zaporednimi generacijami je bilo štiričlanskih, kar pomeni, da je bil vsak član gospodinjstva pripadnik različne generacije; v 21 gospodinjstvih s štirimi zaporednimi generacijami so živele same ženske.

Člani prve generacije gospodinjstva po tipu gospodinjstva, Slovenija, 1. 1. 2015

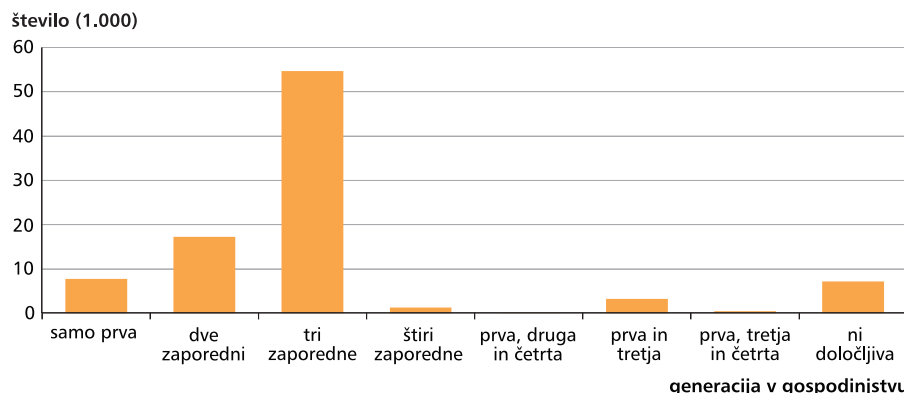
Vir: SURS

Člani gospodinjstev s štirimi zaporednimi generacijami, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Generacijska sestava razširjenih enodružinskih in večdružinskih gospodinjstev, Slovenija, 1. 1. 2015¹⁾

1) Upoštevana so tudi razširjena večdružinska gospodinjstva.

Vir: SURS

ZUNAJZAKONSKA SKUPNOST

*Zakon je kakor oblegana
trdnjava; tisti, ki so zunaj, bi
hoteli noter, tisti, ki so notri,
pa bi hoteli ven.*
(Pierre-Marie Quillard)

V stanovanju št. 4 živita kot podnajemnika Mateja in Rok. Stara sta 28 let. Na tem naslovu imata začasno prebivališče, stalno prebivališče imata Rok v goriški, Mateja pa v koroški regiji. Spoznala sta se med študijem in se odločila, da bosta živela skupaj, v zunajzakonski skupnosti.

Mateja je že končala študij na drugi bolonjski stopnji (podobno izobrazbo ima že vsaka četrta ženska njene starosti) in zdaj išče redno zaposlitev (vsaka šesta iz njene generacije je brezposelna). Rok končuje študij na drugi bolonjski stopnji. Dekleta so pri študiju precej uspešnejša kot fantje: pri starosti 28 let jih konča terciarno izobraževanje 48 % (fantov 24 %).

Glede na povprečno starost oseb v zunajzakonskih skupnostih sta razmeroma mlada; moški v taki skupnosti so namreč stari povprečno 49 let, ženske pa 46 let in pol. Nekoliko mlajši so zunajzakonski pari, ki imajo otroke (moški 42 let, ženske 39 let), saj se taka skupnost pogosto vzpostavi z rojstvom otroka. Rok in Mateja ga še nimata. Od žensk iz Matejine generacije jih je do 28. leta že rodilo 42 %.

Zunajzakonske skupnosti so najhitreje rastoč tip družine.

Med zunajzakonskimi skupnostmi brez otrok je samo 8 % mladih družin (oba stara do 30 let).

Zunajzakonske skupnosti, Slovenija

Leto	Število	Delež od vseh družin %	Brez otrok	
			število	delež %
1981	10.345	2,0	4.595	44,4
1991	17.374	3,1	4.966	28,6
2002	42.092	7,6	12.807	30,4
2011	61.307	10,8	12.185	19,9
2015	77.422	13,4	15.575	20,1

Vir: SURS

Zunajzakonske skupnosti brez otrok, Slovenija, 1. 1. 2015

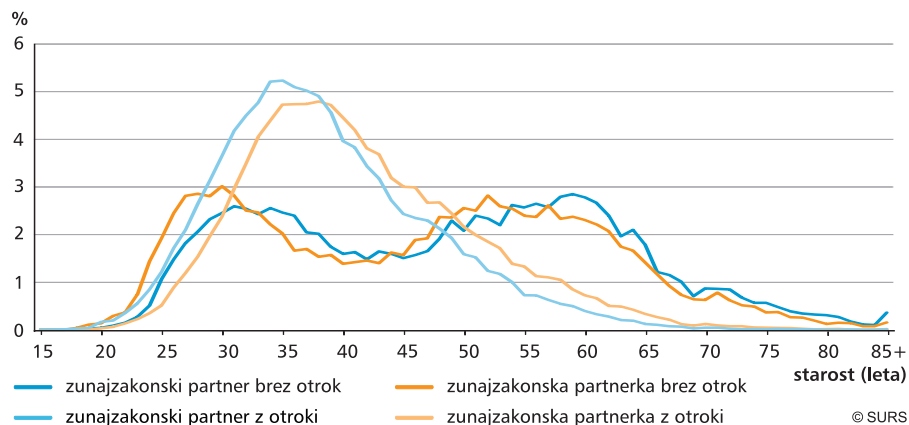
Starost partnerke	Skupaj	Starost partnerja			
		do 29	30–44	45–64	65+
Skupaj	15.575	1.532	4.854	7.148	2.041
do 29	2.485	1.297	1.167	21	0
30–44	4.483	233	3.344	892	14
45–64	7.037	2	341	5.793	901
65+	1.570	0	2	442	1.126

Vir: SURS

Ker se v Sloveniji delež otrok, rojenih v zunajzakonski skupnosti oz. rojenih samski materi, stalno povečuje, v letu 2014 je dosegel že skoraj 60 %, se povečuje tudi število družin zunajzakonskih partnerjev z otroki; v zadnjih štirih letih se je najbolj povečalo prav število teh družin (z 49.000 na skoraj 62.000). Hkrati se je povečalo tudi število zunajzakonskih skupnosti brez otrok (z 12.200 na 15.600), njihov delež med vsemi zunajzakonskimi skupnostmi pa se je zmanjšal: v 1981 jih je bilo 44 %, v 2015 pa le še 20 %.

Starosti zunajzakonskih partnerjev brez otrok in tistih z otroki se bistveno razlikujeta. Če kot statistično pomembno upoštevamo mejo vsaj 2 % moških ali žensk določene starosti, je bila v 2015 velika večina partnerjev z otroki, 85 %, stara 27–51 let, kar je bilo neposredna posledica dejstva, da so bili otroci v zunajzakonskih skupnostih v povprečju najmlajši. Med zakonci z otroki jih je bilo enake starosti (27–51 let) 58 %. Zunajzakonske skupnosti brez otrok so bile v 2015 številne v starostnih skupinah 26–38 let (30 % partnerjev); zanje je velika verjetnost, da se bo tip družine spremenil z rojstvom otroka. Še več zunajzakonskih skupnosti brez otrok je bilo v starostnih skupinah 48–64 let (40 % partnerjev), vendar te skupnosti pogosto vsaj za enega od partnerjev niso bile več prva družinska skupnost, saj je bilo skoraj pol teh oseb vsaj enkrat že poročenih.

Zunajzakonski partnerji, Slovenija, 1. 1. 2015

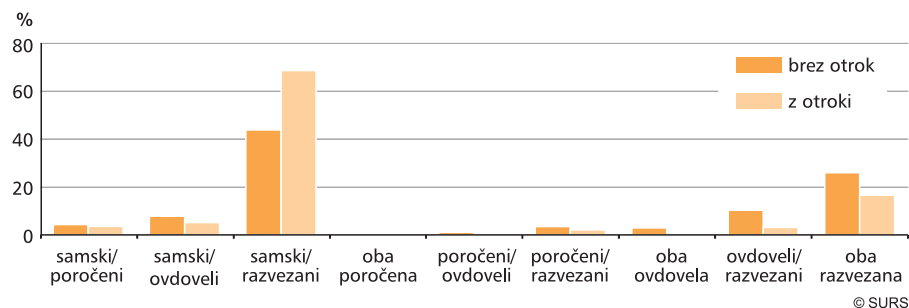

V nekaj več kot 60.000 zunajzakonskih skupnostih oz. 78 % teh skupnosti sta bila v 2015 oba partnerja po formalnem zakonskem stanu samska, v preostalih 17.000 je bil vsaj eden (enkrat) že poročen. Zunajzakonski partnerji (tako moški kot ženske), ki so živeli z otroki, so bili v 90 % samski. Za večino teh je bila to njihova prva družinska skupnost moškega in ženske. Med partnerji v zunajzakonskih skupnostih, ki niso imeli otrok, sta bila formalno oba samska v nekaj več kot 50 %; vsako peto tako skupnost sta sestavljala partnerja, od katerih je bil vsaj eden vsaj enkrat že poročen.

Vsak osmi med zunajzakonskimi partnerji je razvezan.

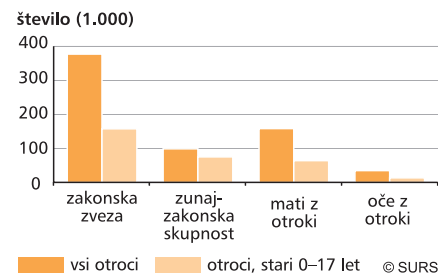
Zunajzakonske skupnosti po zakonskem stanu partnerjev, Slovenija, 1. 1. 2015¹⁾

1) Brez zunajzakonskih skupnosti, v katerih sta oba partnerja samska.

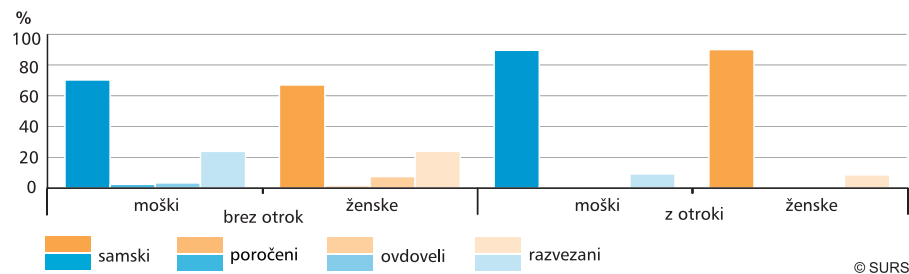
Vir: SURS

Družine z otroki po starosti otrok, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Zunajzakonski partnerji po formalnem zakonskem stanu, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

V svojih primarnih družinah je v 2015 skupaj s starši živelo 670.000 otrok, od tega 56 % v družinah zakoncev, 15 % v družinah zunajzakonskih partnerjev, samo z enim od staršev pa 29 %. Če upoštevamo samo družine z otroki, mlajšimi od 18 let, je bilo skupno število otrok v zunajzakonskih skupnostih (81.000) samo za 5.000 manjše kot v enostarševskih družinah.

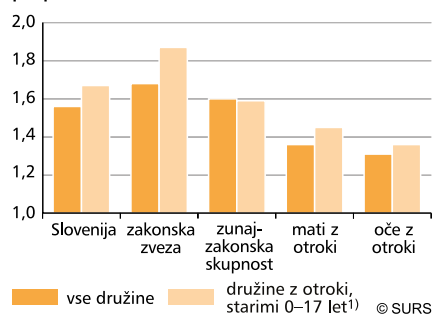
Povprečno največ otrok je živelo v družini zakoncev (1,68 otroka), v zunajzakonski skupnosti pa povprečno le malo manj (1,60 otroka). Če pa upoštevamo samo družine z otroki, mlajšimi od 18 let, pa je bila razlika nekoliko večja (1,87 : 1,59).

Poročeni pari imajo v povprečju več otrok kot zunajzakonski partnerji.

Povprečno število otrok v družinah z otroki, Slovenija, 1. 1. 2015

povprečno število otrok

1) Upoštewane so družine, v katerih so vsi otroci stari 0-17 let.

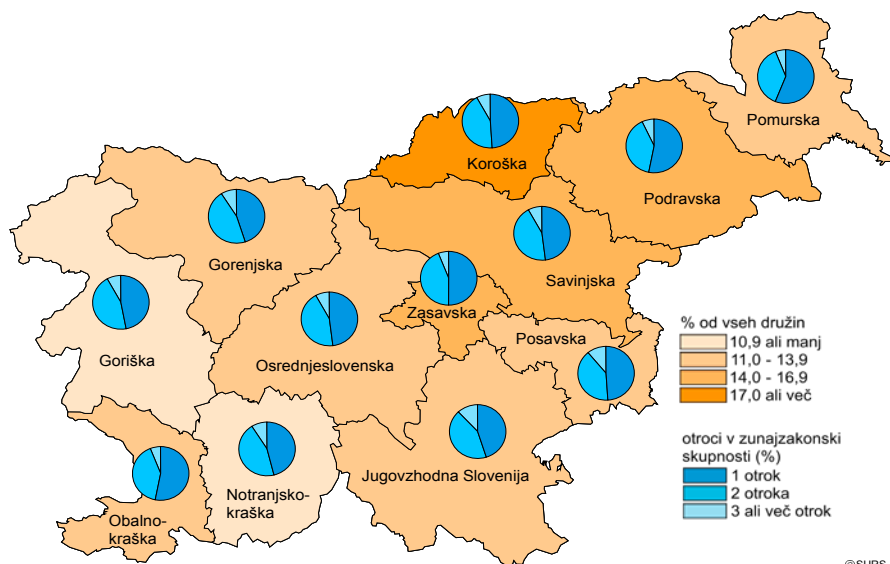
Vir: SURS

Zunajzakonske skupnosti z otroki, Slovenija, 1. 1. 2015

Starost partnerke (leta)	Starost partnerja (leta)				
	Skupaj	do 29	30-44	45-64	65+
Skupaj	61.847	4.270	37.305	19.248	1.024
do 29	8.037	3.228	4.731	78	0
30-44	39.730	1.040	31.412	7.237	41
45-64	13.700	2	1.161	11.787	750
65+	380	0	1	146	233

Vir: SURS

Zunajzakonske skupnosti, statistične regije, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Delež zunajzakonskih skupnosti v koroški več kot dvakrat večji kot v goriški regiji.

V koroški regiji so kljub njenemu pretežno ruralnemu značaju zunajzakonske skupnosti že običajne. 1. januarja 2015 je bila vsaka peta družina v tej regiji zunajzakonska skupnost. V treh občinah te regije (Ribnica na Pohorju, Črna na Koroškem in Podvelka) je bila zunajzakonska skupnost celo vsaka četrta družina. Sicer so zunajzakonske skupnosti bolj značilne za vzhodno Slovenijo; v 2015 jih je bilo tam 59 % vseh v Sloveniji.

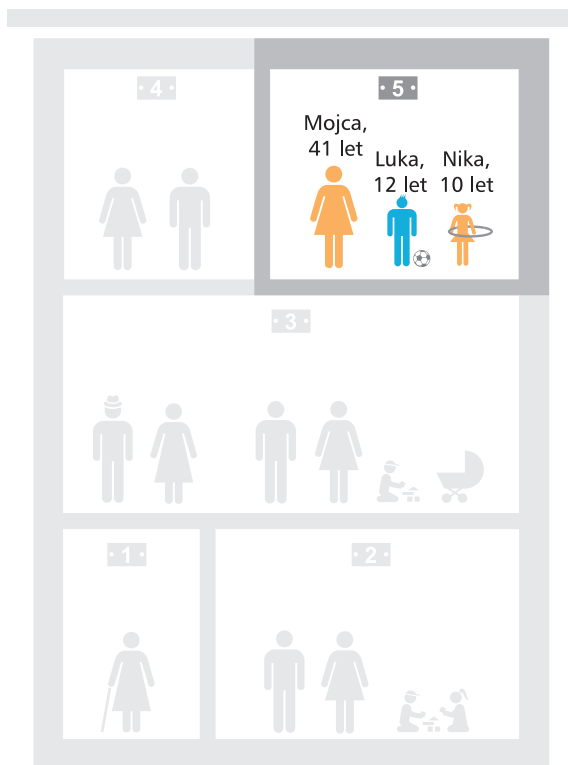
ENOSTARŠEVSKA DRUŽINA

*Mama je ena sama,
prva radost je mama,
prvi spev nina-nana,
prva beseda: mama!*
(Tone Pavček)

V stanovanju št. 5 prebiva tričlanska enostarševska družina, ki jo sestavljajo mami Mojca, stara 41 let, ter njena osnovnošolska otroka Luka (12 let) in Nika (10 let).

Mojca je razvezana (tako kot še 8 % žensk njene generacije). Dve razvezani ženski od treh njene generacije sestavljata skupaj s svojimi otroki enostarševsko družino, vsaka peta pa živi v zunajzakonski skupnosti. Mojčin nekdanji mož Robert, od nje starejši 4 leta (tudi 8 % moških njegove generacije je razvezanih), pa zdaj živi v zunajzakonski skupnosti (tako kot vsak peti razvezani moški njegove starosti). Na splošno velja, da razvezani moški v večji meri vstopajo v novo partnersko skupnost kot razvezane ženske (19 % : 13 %).

Luka in Nika imata z očetom (kličeta ga ati) pogoste stike, velikokrat pa gresta po pouku k babici (ki jo kličeta mama).

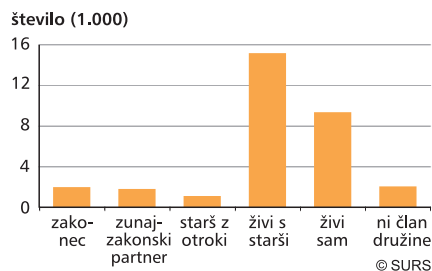
Polovica enostarševskih družin je posledica končanja zakonske zveze zaradi razveze ali smrti zakonca.

Enostarševske družine, Slovenija

Leto	Število	Delež (%)	
		od vseh družin	mater z otroki
1981	74.770	14,3	87,1
1991	99.309	18,0	85,8
2002	104.292	18,8	86,0
2011	143.129	25,2	83,6
2015	143.139	24,8	81,2

Vir: SURS

Očetje, katerih otroci živijo s samsko materjo v enostarševski družini, po položaju v drugem gospodinjstvu, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

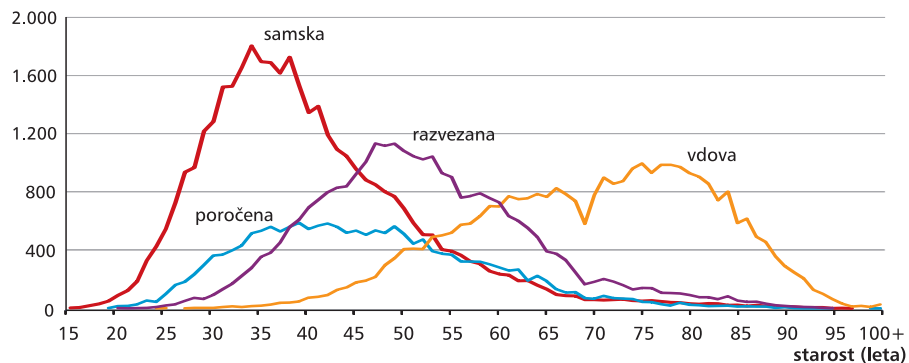

Večina očetov, katerih otroci živijo pri materi (ki je samska), ne živi v družinski skupnosti z drugo žensko.

Od formalnega zakonskega stanu matere sta precej odvisna povprečna starost matere in otrok ter delež otrok, ki še živijo v primarni družini. Na splošno so bili otroci v enostarševskih družinah 1. januarja 2015 v povprečju najstarejši (v družinah matere z otroki 22,7 leta, v družinah očeta z otroki 21,7 leta). Največ otrok je s svojo biološko mamo še vedno živelo v enostarševski družini samske matere, najmanj pa z ovdovelo materjo. V začetku leta 2015 je bila tretjina mater z otroki po formalnem zakonskem stanu samskih (v treh takih družinah od štirih so bili vsi otroci mlajši od 18 let), po četrtnina pa so bile vdove (skoraj vsi otroci teh so bili starejši od 18 let) ali razvezane (vsaka peta od teh je imela otroke, ki so bili mlajši od 18 let). Skoraj 18.000 mater z otroki je bilo formalno poročenih, vendar niso živele v istem gospodinjstvu s svojim možem. 72 % teh jih je živelo s svojim otrokom v lastnem gospodinjstvu, preostale pa v svojem primarnem gospodinjstvu (praviloma skupaj s starši ali z enim od njih). Vdovci z otroki (teh je bilo 6.200) in razvezani očetje z otroki (5.700) so imeli približno enako stare otroke kot matere z otroki istega zakonskega stanu. Povprečna starost otrok, ki so živeli samo z ovdovelo materjo v enostarševski družini je preseгла 40 let; otroci, ki so živeli samo z ovdovelim očetom, pa so bili v povprečju 3 leta mlajši.

Matere v enostarševski družini po formalnem zakonskem stanu in starosti, Slovenija, 1. 1. 2015

število

Vir: SURS

Od 32.000 očetov otrok, ki so v 2015 živeli samo z materjo, ki je bila samska, jih 500 ni bilo prebivalcev Slovenije (največ teh očetov je bilo pokojnih), 3.800 jih je živelo v družinski skupnosti z drugo žensko, skoraj polovica pa jih je še živela v svojem primarnem gospodinjstvu (kot otroci pri starših ali enem od njih). Iz podatkov o položaju očetov v drugem gospodinjstvu lahko sklepamo, da je bil delež enostarševskih družin mater z otroki – tudi zaradi prijave prebivanja vsakega od staršev otrok na različnih naslovih – nekoliko precenjen.

V 2015 je v družinah skupaj z obema staršema živelo 476.000 otrok, v enostarševskih pa 193.000 ali skoraj vsak tretji. Samo 44,5 % otrok v enostarševskih družinah je bilo mlajših od 18 let (v družinah zakonskih parov vsak drugi, v zunajzakonskih skupnostih pa 82 %).

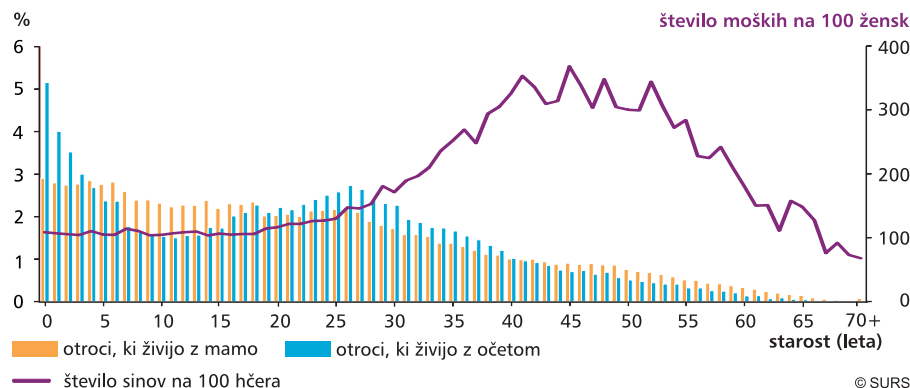
Sinovi praviloma odhajajo iz svoje primarne družine pozneje kot hčere. Posledično je številčno razmerje med otroki moškega in ženskega spola v družinah neuravnoteženo (30 % več moških, v enostarševskih družinah celo 41 %). V 2015 je številčno razmerje med spoloma v družinah močno presegalo številčno razmerje v celotnem prebivalstvu (do starosti 65 let je bilo moških več za 5,7 %, v celotnem prebivalstvu je bilo celo žensk več za 1,8 %). Številčna razlika med sinovi in hčerami je bila najmanjša v družinah zunajzakonskih partnerjev (12 % več moških), največja pa v družinah očeta z otroki (52 % več moških).

Matere in otroci v enostarševskih družinah, Slovenija, 1. 1. 2015

	Število	Povprečna starost (leta)		Povprečno število otrok		Delež (%) otrok v družini		
		matere	otrok	živo-rojeni otroci	še živijo z materjo	sin	hči	še živijo z materjo
Skupaj	116.295	52,4	22,7	1,95	1,36	58	42	70
samska	38.521	40,5	12,0	1,47	1,34	53	47	92
poročena	17.722	46,5	16,6	1,96	1,58	54	46	81
vdova	31.693	70,2	40,6	2,48	1,22	69	31	49
razvezana	28.359	52,5	23,7	1,99	1,41	57	43	71

Vir: SURS

Otroci v enostarševskih družinah, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

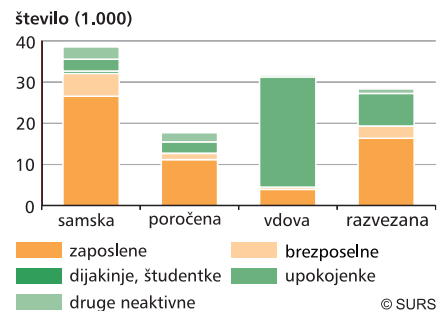
Otroci v enostarševskih družinah so v povprečju najstarejši.

V enostarševskih družinah živi 41 % več sinov kot hčera.

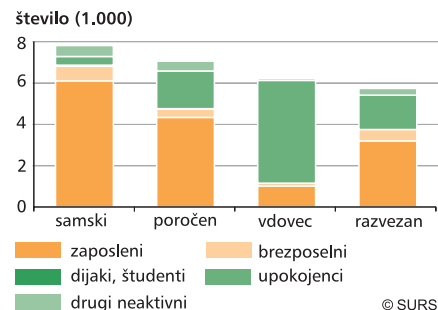

Matere v enostarševskih družinah po statusu aktivnosti in zakonskem stanu, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Očetje v enostarševskih družinah po statusu aktivnosti in zakonskem stanu, Slovenija, 1. 1. 2015

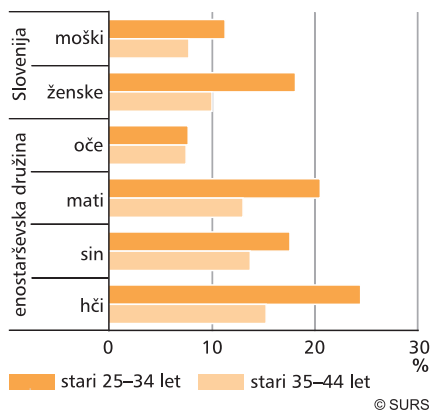

Vir: SURS

Stopnja brezposelnosti mater, ki živijo same z otroki, je višja od stopnje brezposelnosti očetov, ki živijo sami z otroki.

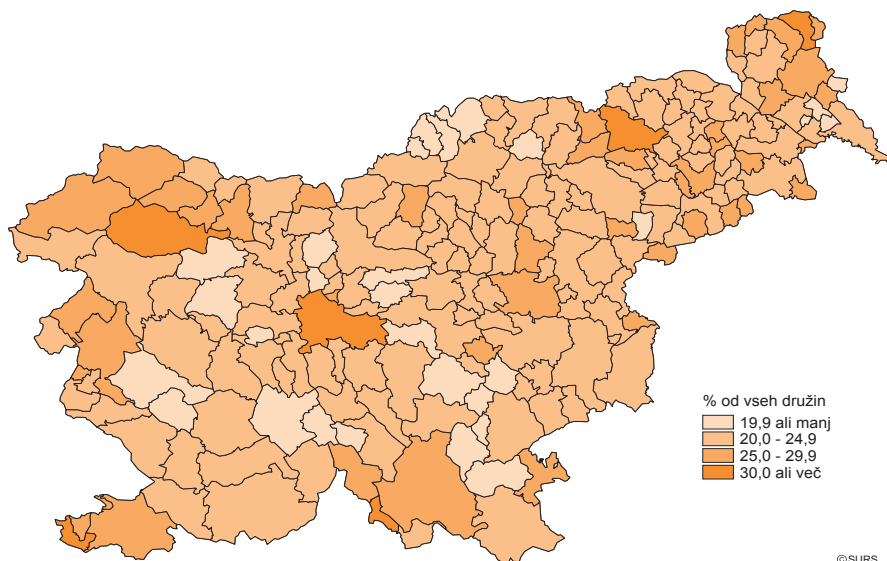
Stopnje brezposelnosti staršev in otrok v enostarševskih družinah, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

V dveh enostarševskih družinah od treh je bil v 2015 zaposlen en član (v manj kot dveh tretjinah je bil to starš), v vsaki četrti enostarševski družini ni bilo zaposlenih (v vsaki drugi taki družini je bil vsaj en upokojenec). V enostarševskih družinah z najmanj dvema zaposlenima je bil v osmih družinah od desetih zaposlen tudi starš. Stopnja brezposelnosti mater v enostarševski družini, starih 25–44 let, je bila več kot dvakrat višja od stopnje brezposelnosti prav toliko starih očetov v takih družinah. Stopnja brezposelnosti otrok (obeh spolov) v enostarševskih družinah, starih 25–44 let, je bila tedaj višja od slovenskega povprečja.

Enostarševske družine, občine, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

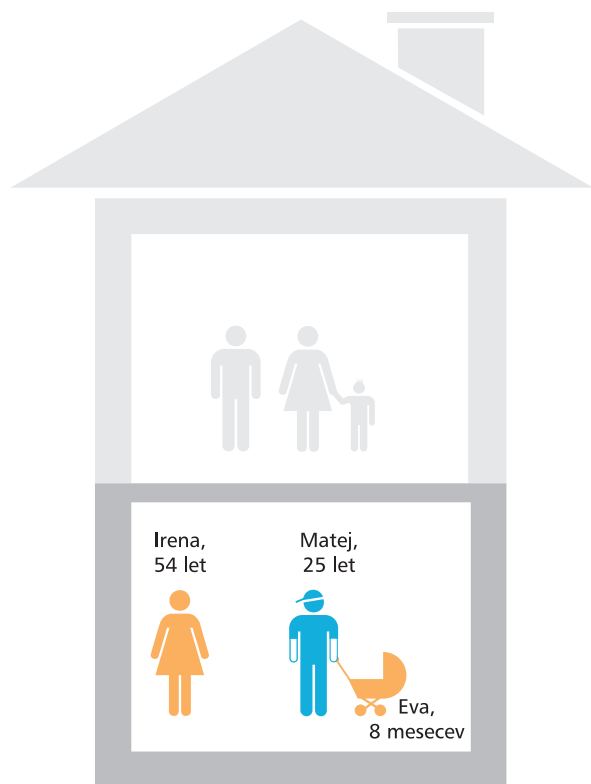

Občina Hodoš/Hodos je edina občina brez družine očeta z otroki.

Največ enostarševskih družin je v urbanih območjih; v 2015 je 38 % vseh takih družin prebivalo v enajstih mestnih občinah. V občinah Ljubljana in Maribor je delež teh družin med vsemi družinami presegel 30 %. Očetje z otroki in matere z otroki v teh dveh občinah so sodili med mlajše (53 oz. 52 let), tisti v občini Osilnica, sicer eni najmanjših občin, v kateri je bil delež enostarševskih družin najvišji v Sloveniji (40 %), pa so se očetje z otroki in matere z otroki uvrstili med povprečno najstarejše (56 in pol leta). Razmeroma najmanj enostarševskih družin je bilo v občinah Mirna Peč in Gorenja vas - Poljane (vsaka šesta).

RAZŠIRJENO DRUŽINSKO GOSPODINJSTVO

*Nihče ne more narediti za
majhne otroke to, kar
naredijo dedki in babice.
(Alex Haley)*

Solastnica dvonadstropne enostanovanjske hiše je Irena, stara 54 let. Hišo sta zgradila skupaj z možem Janezom, ki je zdaj star 60 let. Ta je pred leti doživel hudo prometno nesrečo in zdaj prebiva v domu za starostnike (statistično je to skupinsko gospodinjstvo). Irena je ena od skoraj 40.000 poročenih žensk, katerih možje ne živijo skupaj z njimi v isti družini.

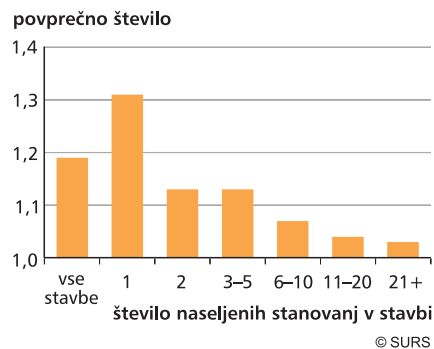
Mama Irena, njen sin Matej, star 25 let, in njegova osemmesečna hčerka Eva živijo v pritličju enostanovanjske hiše. Matej je še študent; njegova hčerka Eva je prijavljena na tem naslovu. Njena mamica Anja pa se iz osebnih razlogov še ni prijavila tukaj, čeprav tu dejansko živi že od njenega rojstva. Prav zato, ker se matere ne prijavijo takoj oz. pravočasno na naslovu svojih novorojenih otrok, je delež družin očetov z otroki, med katerimi je najmlajši star manj kot leto, statistično razmeroma velik; v 2015 jih je bilo skoraj 7 %. Matej sodi med zelo mlade starše, prav tako tudi njegova sestra Nina, ki živi v prvem nadstropju v lastnem gospodinjstvu s sinom Nejcem in partnerjem Markom. Med očeti otrok, ki so se rodili v 2014, je bilo mlajših od 25 let manj kot 5 % (povprečna starost očeta ob rojstvu otroka v 2014 je bila sicer več kot 33 let).

Irena prebiva v istem stanovanju z obema svojima otrokoma in tudi z obema vnukoma, v istem gospodinjstvu pa samo s sinom in vnukinjo. V gospodinjstvu, katerega referenčna oseba je Irena, prebivajo tri generacije. Ker se družine začnejo statistično tvoriti pri najmlajši generaciji, sta njen sin Marko in vnukinja Eva ena družina, in sicer enostarševska družina (oče z otroki). Irena statistično ni članica te družine, pač pa sestavlja skupaj z njo razširjeno enodružinsko gospodinjstvo.

Polovica naseljenih stanovanj je v enostanovanjskih stavbah in v njih stanuje več kot 60 % prebivalcev Slovenije.

Povprečno število gospodinjstev v stanovanju, Slovenija, 1. 1. 2011

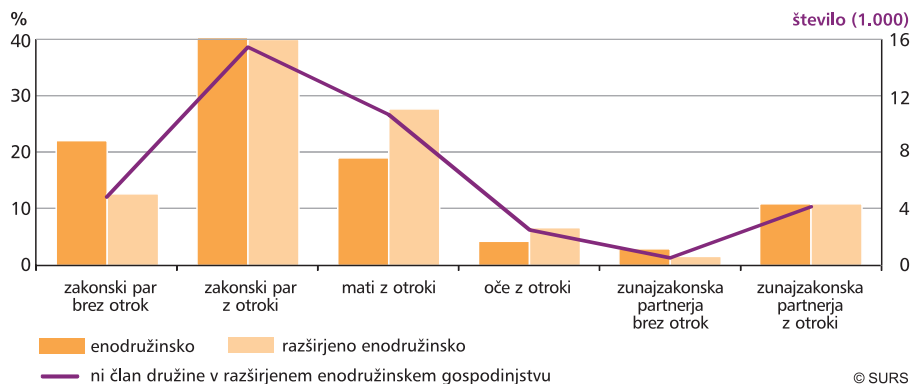
Vir: SURS

V 94 % razširjenih družinskih gospodinjstev samo en član ne pripada družini.

Stanovanjski sklad Slovenije je 1. januarja 2011 obsegal nekaj manj kot 845.000 stanovanj. Vsako peto stanovanje je bilo nenaseljeno, od tistih v enostanovanjskih stavbah celo vsako četrto. Velika večina stanovanj v Sloveniji (devet od desetih) je bila v zasebni lasti, in s tem podatkom se je Slovenija uvrstila med države z najvišjim deležem lastniških stanovanj v EU. Kljub temu sta v lastnem stanovanju živeli le nekaj več kot dve tretjini gospodinjstev (vsaj eden od članov gospodinjstva je bil lastnik oz. solastnik stanovanja). Razmeroma velika skupina gospodinjstev (23 %) je namreč stanovanje uporabljala na drugi podlagi. V enostanovanjskih hišah je to bila največkrat sorodniška vez med lastnikom (starši) in uporabnikom (njihov otrok s svojo družino). Zato sta v 42 % enostanovanjskih stavb prebivali vsaj dve gospodinjstvi.

Enodružinska gospodinjstva po tipu družine in številu oseb, ki niso člani družine, Slovenija, 1. 1. 2015

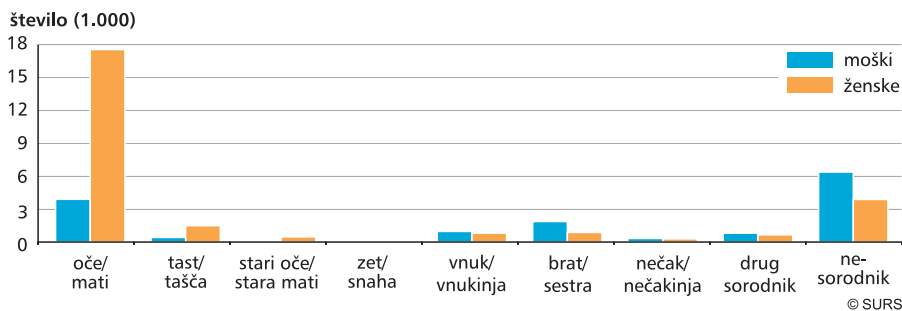

Vir: SURS

Razširjenih družinskih gospodinjstev je bilo 1. 1. 2015 v Sloveniji nekaj več kot 41.000, od tega je bilo 93 % razširjenih enodružinskih gospodinjstev. V vseh teh gospodinjstvih je živelo 175.000 prebivalcev. 44.000 prebivalcev izmed teh niso bili člani družine. Od prebivalcev v razširjenem enodružinskem gospodinjstvu ni bil član družine vsak četrti, v razširjenem večdružinskem gospodinjstvu pa vsak šesti. Takih razširjenih družinskih gospodinjstev, v katerih niso bile člani družine najmanj 3 osebe, je bilo samo 0,5 %. Razmeroma največ razširjenih enodružinskih gospodinjstev so skupaj s »pridruženim« članom (ali več člani) sestavljala gospodinjstva z enostarševsko družino (vsako tretje), razmeroma najmanj pa gospodinjstva z zakoncema brez otrok.

V 60 % razširjenih enodružinskih gospodinjstev so v začetku leta 2015 skupaj bivale vsaj tri generacije, v polovici od teh zakonski par z otroki in eden od staršev, najpogosteje mati oz. tašča. Teh je bilo štirikrat več kot očetov oz. tastov. Največ je bilo ovdovelih (med materami oz. taščami so bile vdove tri od štirih, med očeti oz. tasti je bil vdovec vsak drugi). Sorodstvena sestava razširjenih enodružinskih gospodinjstev (vseh je bilo 38.584) je bila zelo pestra, saj smo ugotovili kar 183 različnih kombinacij razmerij znotraj posameznega gospodinjstva. V vsakem petem razširjenem enodružinskem gospodinjstvu so skupaj prebivali eden od staršev (praviloma mati), ki je običajno bil tudi referenčna oseba tega gospodinjstva, en otrok, njegov zakonec (snaha/zet) ter vnuki, v vsakem sedmem pa eden od staršev, njegov otrok in vnuki. V tretjini razširjenih enodružinskih gospodinjstev, v katerih je šlo za tip družine mati z otroki, so živele same ženske.

Člani razširjenega enodružinskega gospodinjstva, ki niso člani družine, po razmerju do referenčne osebe gospodinjstva, Slovenija, 1. 1. 2015¹⁾

1) Če je bil referenčna oseba član gospodinjstva, ki ni član družine, smo njegovo razmerje preračunali po merilu najbližjega sorodstva.

Vir: SURS

Člani razširjenih družinskih gospodinjstev po položaju v družini, Slovenija, 1. 1. 2015

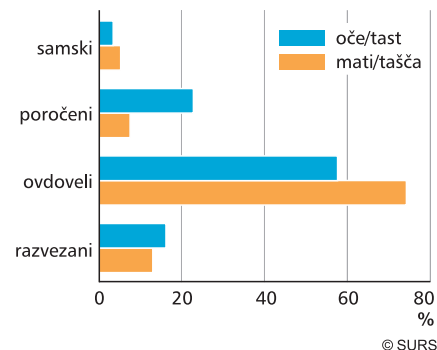
Položaj v družini	Skupaj	Moški	Ženske	Število žensk na 100 moških
Skupaj	175.468	79.961	95.507	119
Zakonec	46.490	23.245	23.245	100
Zunajzakonski partner	11.226	5.613	5.613	100
Istospolni partner	10	4	6	150
Oče/mati z otroki	15.290	2.963	12.327	416
Otrok	58.572	32.227	26.345	82
Ni član družine	43.880	15.909	27.971	176

Vir: SURS

Več kot polovica oseb, ki v razširjenem enodružinskem gospodinjstvu niso člani družine, je eden od staršev.

Eden od staršev, ki v razširjenem enodružinskem gospodinjstvu ni član družine, po zakonskem stanu, Slovenija, 1. 1. 2015

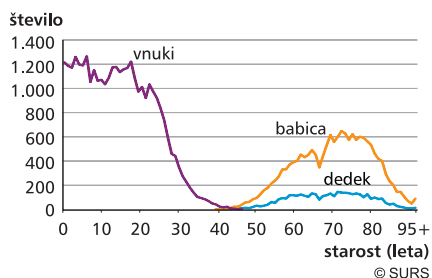

Vir: SURS

Vsak četrti član razširjenega družinskega gospodinjstva je vnuk.

Dedki in babice ter vnuki v razširjenih enodružinskih gospodinjstvih s tremi generacijami po starosti, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Člani razširjenega družinskega gospodinjstva odražajo socioekonomsko sestavo celotnega prebivalstva.

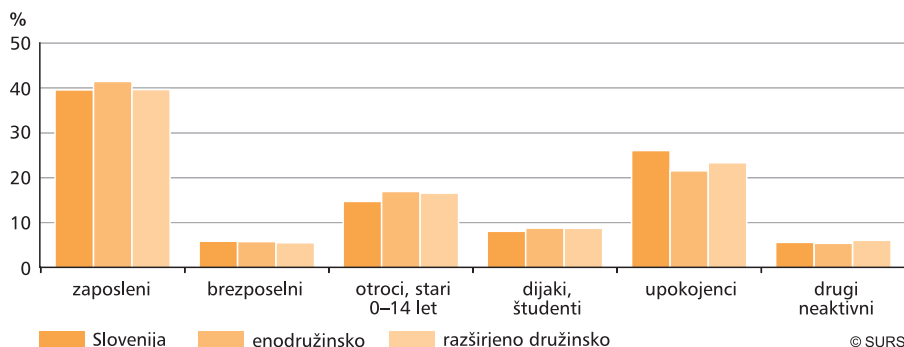
V 2015 je v razširjenih družinskih gospodinjstvih skupaj z babico in/ali dedkom živelo več kot 42.000 otrok. Večina jih je živela tudi s svojimi starši oz. z enim od njiju, nekaj več kot 1.300 pa jih je živelo samo z obema starima staršema. Stara starša sta bila navadno poročena in sta tvorila zakonsko zvezo; ker pa statistično sestavljata družino le zaporedni generaciji, vnuki v teh gospodinjstvih, ki so tretja generacija, ne pripadajo družini. V razširjenih enodružinskih gospodinjstvih, ki so jih sestavljali eden od starih staršev (izjemoma dva), starši in otroci (vnuki), je živelo 33.630 vnukov ter 3.830 dedkov in 16.720 babic.

Razširjena enodružinska gospodinjstva, ki jih sestavljajo stari starši, starši in otroci, po tipu družine, Slovenija, 1. 1. 2015

Tip družine	Število	Povprečna velikost	Generacija v gospodinjstvu			
			člani skupaj	stari starši	starši	otroci (vnuki)
Zakonski par z otroki	10.390	4,85	50.351	10.559	20.780	19.012
Mati z otroki	5.342	3,43	18.345	5.347	5.342	7.656
Oče z otroki	1.537	3,33	5.117	1.538	1.537	2.042
Zunajzakonska partnerja z otroki	3.105	4,58	14.236	3.106	6.210	4.920

Vir: SURS

Vsi prebivalci Slovenije ter člani enodružinskih in razširjenih družinskih gospodinjstev po statusu aktivnosti, 1. 1. 2015

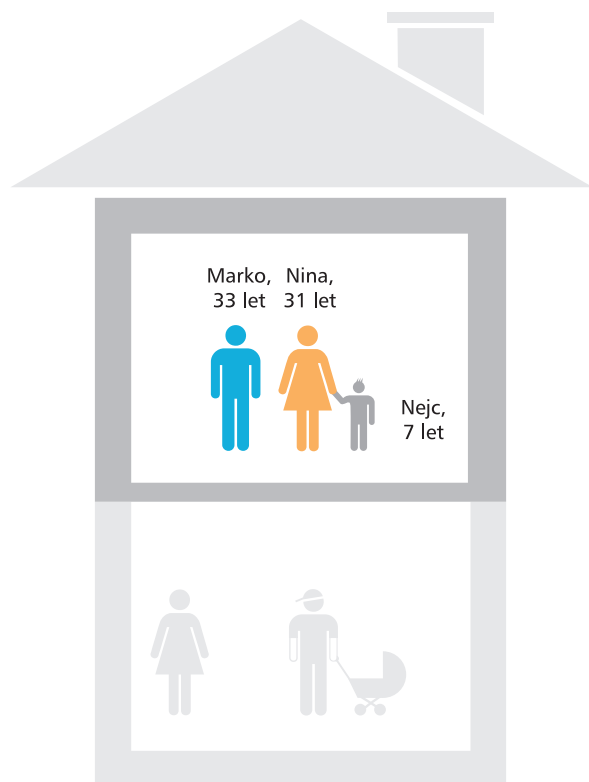

Vir: SURS

Čeprav so bili člani razširjenega družinskega gospodinjstva samo 8,5 % celotnega prebivalstva, pa je bila socioekonomska sestava prebivalstva v teh gospodinjstvih skoraj identična sestavi celotnega prebivalstva in zelo podobna sestavi enodružinskih gospodinjstev, v katerih je prebivalo 66 % prebivalcev.

VZPOSTAVLJENA DRUŽINA

*Vsak otrok, ki ga sprejmeš
za svojega,
postane tvoj v momentu,
ko mu podariš sebe.
(Neznani avtor)*

Irena in Janez sta kot veliko drugih Slovencev, ki so uresničili svoj življenjski cilj oz. sanje, da prebivajo v lastni hiši, že ob gradnji predvidela, da bo prvo nadstropje namenjeno enemu od dveh otrok, ko si bo ta ustvaril lastno družino. Tako zdaj v prvem nadstropju prebiva hči Nina (stara 31 let) s svojim sedemletnim sinom Nejcem ter partnerjem Markom (33 let), ki ni Nejčev biološki oče. Gre za t. i. vzpostavljeno družino. Marko je eden od 4.000 mož oz. partnerjev, ki živijo v družini, v kateri nobeden od otrok ni njihov biološki otrok, ampak samo biološki otrok žene oz. partnerke.

Nina je rodila že pri 24 letih. Do te starosti je vsaj enkrat že rodila samo vsaka šesta ženska. Ko se je Marko priselil k Nini, sta se odločila, da bosta opredelila svoje lastno gospodinjstvo. Nejc je eden od skoraj 16.000 otrok v dvostarševskih družinah, ki ne živijo skupaj s svojim biološkim očetom (ampak samo z biološko mamo). Za nekaj več kot 3.000 otrok pa je položaj obrnjen: toliko jih živi v dvostarševskih družinah samo s svojim biološkim očetom.

Vsaka petindvajseta dvostarševska družina z otroki je vzpostavljena družina.

Med 286.000 dvostarševskimi družinami je bilo na začetku leta 2015 12.408 (4,3 %) družin, v katerih je prebival vsaj en otrok, ki ni bil skupen biološki otrok obeh zakoncev oz. zunajzakonskih partnerjev (vzpostavljena družina). Za 9.000 družin nismo mogli ugotoviti, ali gre za vzpostavljeno družino, saj je vsaj pri enem od teh otrok manjkal podatek o bioloških starših (o enem ali o obeh). Podatek o biološki materi je manjkal samo za 2,4 % otrok, mlajših od 18 let, podatek o biološkem očetu pa za 3,4 % enako starih otrok. S starostjo se ta delež povečuje.

Ne vzpostavljene in vzpostavljene družine po tipu družine, Slovenija, 1. 1. 2015

	Skupaj	Zakonska zveza	Zunajzakonska skupnost
Skupaj	286.137	224.290	61.847
Ne vzpostavljena družina	264.694	210.143	54.551
Vzpostavljena družina	12.408	6.335	6.073
Nedoločeno	9.035	7.812	1.223
Delež vzpostavljenih družin (%)	4,3	2,8	9,8

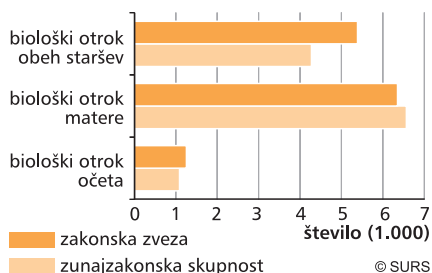
Vir: SURS

Vsaka deseta zunajzakonska skupnost z otroki je vzpostavljena družina.

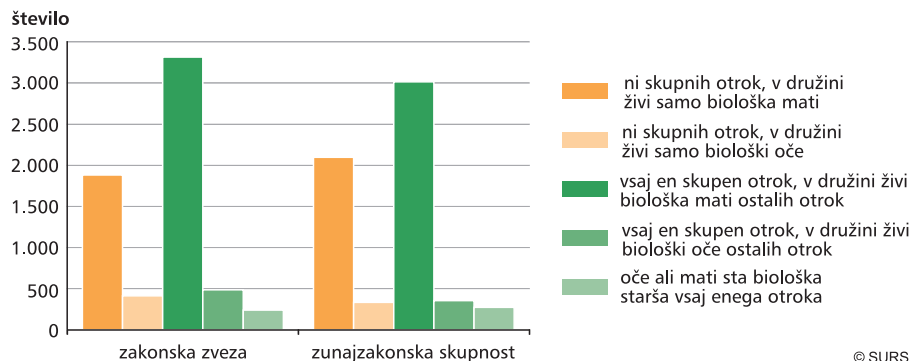
Veliko več vzpostavljenih družin je med družinami zunajzakonskih parov (9,8 %) kot med družinami zakonskih parov (2,8 %). Delež vzpostavljenih družin se povečuje s številom otrok v družini (vsaka tretja zunajzakonska skupnost z vsaj štirimi otroki je bila tedaj vzpostavljena družina). V šestih vzpostavljenih družinah od desetih je bil vsaj en otrok skupen, zato je bilo v 2015 povprečno število otrok v vzpostavljenih družinah večje (2,01) kot v vseh dvostarševskih družinah z otroki (1,67). Vsak drugi otrok v vzpostavljeni družini je bil otrok samo matere, manj kot 10 % otrok je bilo bioloških otrok samo očeta.

Otroci v vzpostavljenih družinah glede na biološke starše in tip družine, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Oblike vzpostavljenih družin glede na povezave med biološkimi in nebiološkimi starši in otroki, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Skupni otroci so praviloma precej mlajši od bioloških otrok samo enega od zakoncev oz. zunajzakonskih partnerjev. 1. 1. 2015 so bili skupni otroci v takih družinah stari povprečno nekaj več kot 10 let in so bili več kot še enkrat mlajši od otrok, ki so bili biološki otroci samo enega od staršev (ti so bili stari povprečno skoraj 21 let). Zunajzakonska partnerja v vzpostavljenih družinah sta bila v povprečju 4 leta starejša od vseh zunajzakonskih partnerjev, zato so bili tudi otroci v vzpostavljenih družinah zunajzakonskih partnerjev skoraj 5 let starejši od vseh otrok zunajzakonskih partnerjev. V vzpostavljenih družinah zakoncev pa so bili otroci v povprečju pol leta mlajši od otrok v vseh družinah zakoncev.

Starostna razlika med skupnimi otroki in biološkimi otroki matere v vzpostavljenih družinah je znašala 3 in pol leta, starostna razlika med skupnimi otroki in biološkimi otroki očeta pa 5 let in 4 mesece. V vzpostavljenih družinah s skupnimi otroki, v katerih je bil skupni otrok star 0–4 leta, teh je bilo 2.885, je živelo 3.133 neskupnih otrok, tj. otrok, ki so bili biološki otroci samo enega od staršev; v tistih, v katerih je bil skupni otrok star 5–9 let, teh je bilo 2.466, pa so živeli še 2.503 neskupni otroci.

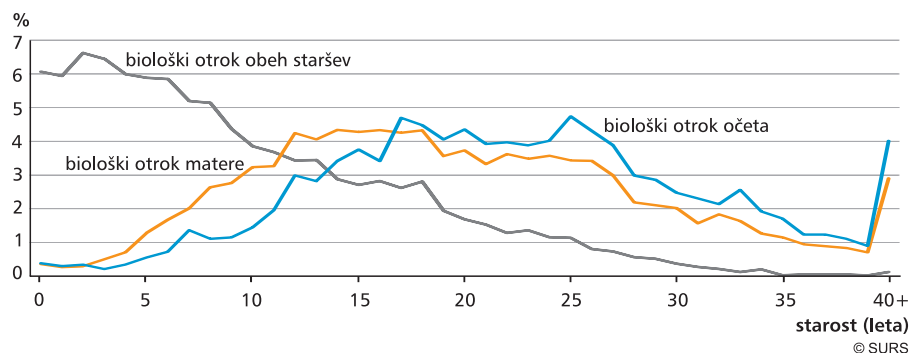
Neskupni otroci so še enkrat starejši od skupnih otrok.

39 % otrok v vzpostavljenih družinah so skupni otroci.

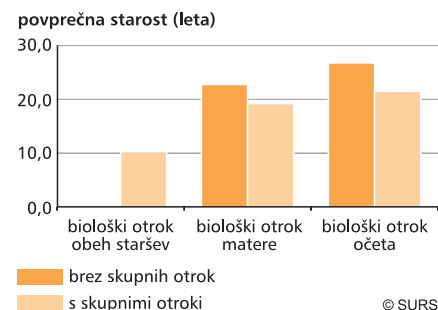

Otroci v vzpostavljenih družinah glede na biološka starša, Slovenija, 1. 1. 2015

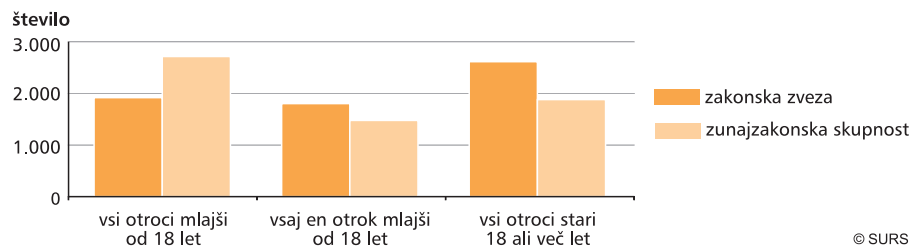
Vir: SURS

Povprečna starost otrok v vzpostavljenih družinah, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Vzpostavljene družine po tipu družine in starosti otrok, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

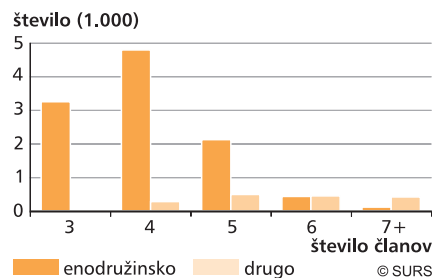
**Trije od štirih
bioloških očetov otrok
iz vzpostavljenih
družin živijo v drugi
dvostarševski družini.**

Vzpostavljene družine po značilnostih bioloških staršev, Slovenija, 1. 1. 2015

	Skupaj	Biološki starš, ki ne živi z otrokom		
		ni prebivalec	prebiva drugje	drugo
Družine	12.408	3.950	7.946	512
Vsi otroci	24.933	8.047	15.378	1.508
Povprečno število otrok	2,01	2,04	1,94	2,95

Vir: SURS

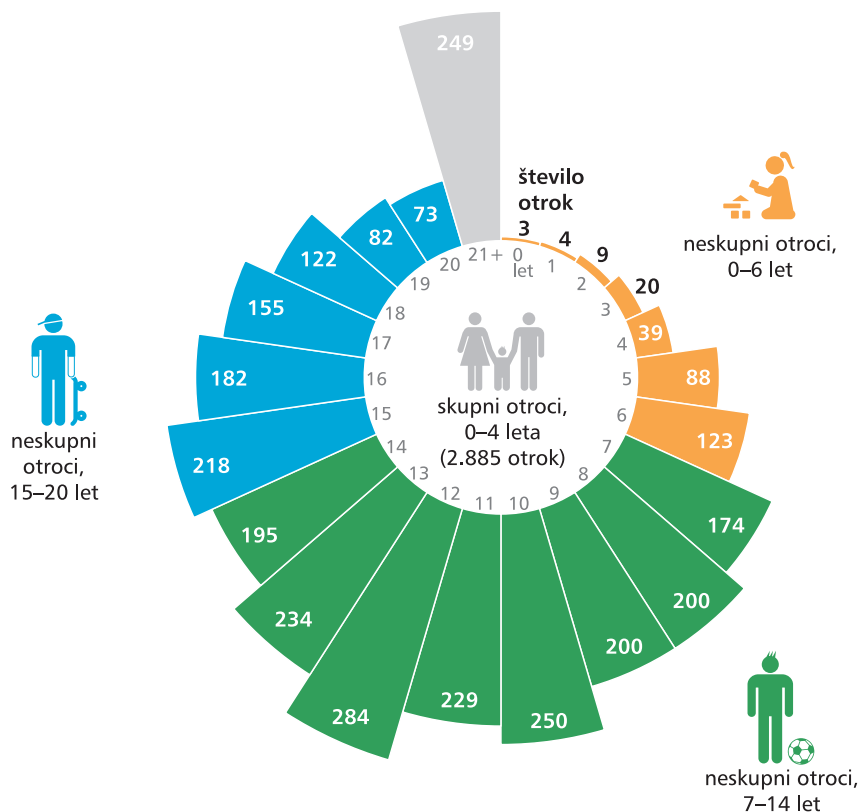
Gospodinjstva z vzpostavljenimi družinami po številu članov in tipu gospodinjstva, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

V začetku leta 2015 je bilo med vzpostavljenimi družinami največ takih, v katerih biološki starš enega od otrok ni bil prebivalec Slovenije, in sicer 8.000. Te vzpostavljene družine so bile deloma posledica smrti enega od staršev (2.700), deloma odselitve enega od staršev v tujino (5.300), drugi pa si je potem ustvaril novo življenjsko skupnost z zakoncem oz. zunajzakonskim partnerjem. Vzpostavljenih družin, ki so se oblikovale po razvezi zakonske zveze, po razpadu zunajzakonske skupnosti ali iz enostarševskih družin, je bilo pol manj (4.000). Trije od štirih bioloških očetov in samo tretjina bioloških mater otrok iz vzpostavljenih družin je živelo v drugi dvostarševski družini z novim zakoncem oz. partnerjem.

Skupni in neskupni otroci v vzpostavljenih družinah po starosti, Slovenija, 1. 1. 2015

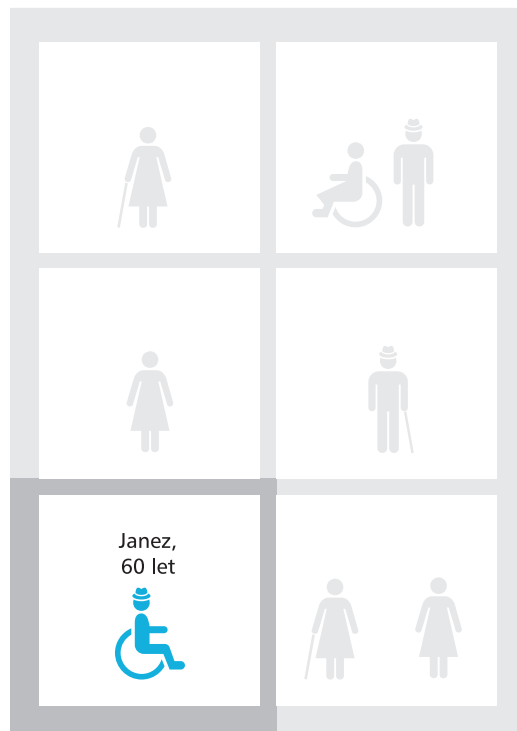
Vir: SURS

© SURS

NEDRUŽINSKA, SKUPINSKA IN POSEBNA GOSPODINJSTVA

*V našem življenju ne
štejejo leta, pač pa šteje
življenje v naših letih.
(Adlai E. Stevenson)*

DOM ZA STAROSTNIKE

88 % nedružinskih gospodinjstev sestavljata samo dva člana.

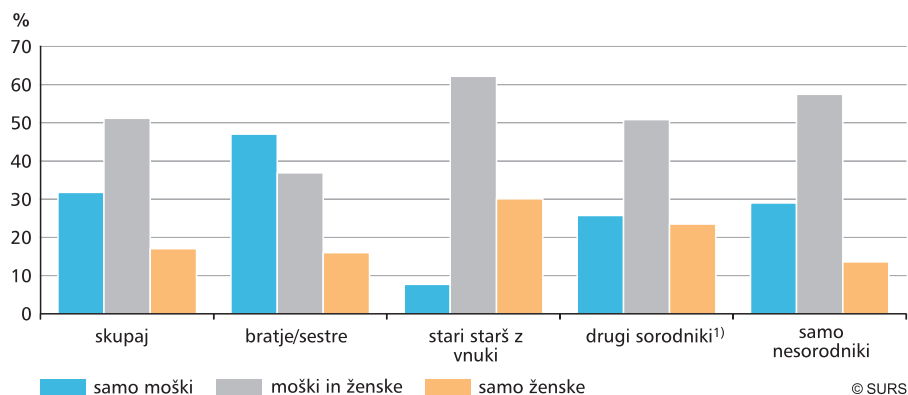
Skupine nedružinskih gospodinjstev, Slovenija, 1. 1. 2015

	Število	Povprečna		Delež žensk %
		velikost	starost članov (leta)	
Skupaj	15.907	2,14	48,5	42
Bratje/sestre	4.867	2,10	45,5	34
Stari starš z vnuki	1.881	2,19	45,8	61
Drugi sorodniki ¹⁾	1.245	2,25	49,8	48
Samo nesorodniki	7.914	2,13	50,7	41

1) Upoštevana so tudi gospodinjstva, v katerih poleg sorodnikov živijo tudi nesorodniki.

Vir: SURS

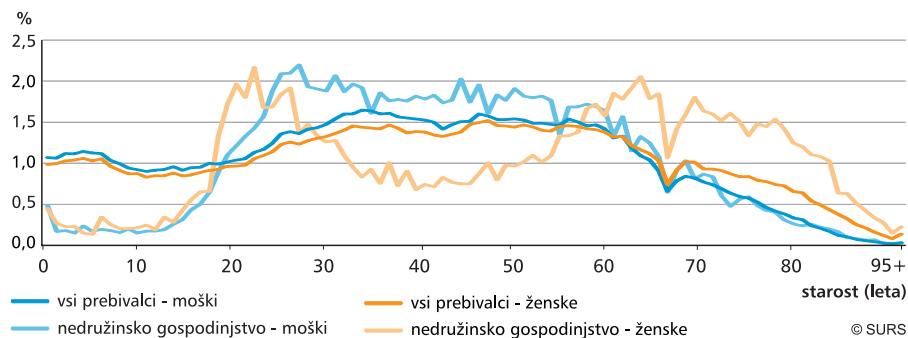
Skupine nedružinskih gospodinjstev po spolu članov, Slovenija, 1. 1. 2015

1) Upoštevana so tudi gospodinjstva, v katerih poleg sorodnikov živijo tudi nesorodniki.

Vir: SURS

Prebivalstvo in člani nedružinskih gospodinjstev, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Prebivalci skupinskih gospodinjstev so bili 14 let starejši od povprečja, ki je v 2015 veljalo za Slovenijo (42,5 leta). Če ne upoštevamo študentskih domov, je bila povprečna starost prebivalcev v drugih ustanovah celo 73 let. V skladu z mednarodnimi priporočili se v skupinskih gospodinjstvih ne štejejo družine. V istem skupinskem gospodinjstvu je živelo 366 zakonskih parov, od tega v domovih za starostnike 324. Več kot pol prebivalcev, katerih sozakonec je živel v skupinskem gospodinjstvu, je živelo v enočlanskem gospodinjstvu. Več kot pol (56 %) oskrbovancev domov za starostnike je bilo ovdovelih.

Oskrbovanke
v domovih za
starostnike so stare
povprečno 84 let.

Skupinska gospodinjstva in njihovi člani po vrsti ustanove, Slovenija, 1. 1. 2015

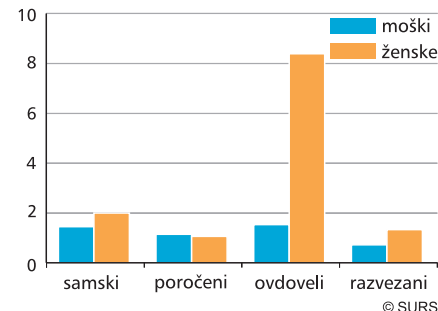
	Število	Povprečna velikost	Število članov			Število žensk na 100 moških	Povprečna starost (leta)
			skupaj	moški	ženske		
Skupaj	435	81	35.324	13.433	21.891	163	56,5
Študentski domovi	77	150	11.523	4.757	6.766	142	22,1
Domovi za starostnike	127	139	17.661	4.862	12.799	263	81,8
Socialnovarstveni zavodi ¹⁾	130	40	5.264	3.431	1.833	53	46,7
Samostani	101	9	876	383	493	129	57,5

1) Za otroke, mladino in odrasle, vključeni so tudi zapori.

Vir: SURS

Oskrbovanci domov za starostnike po zakonskem stanu in spolu, Slovenija, 1. 1. 2015

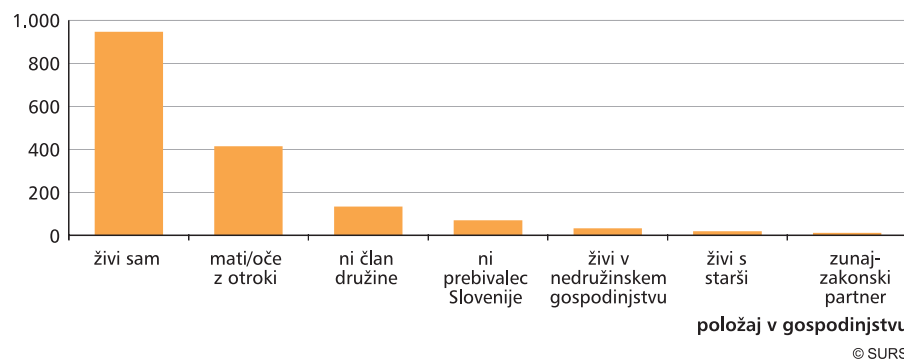
število (1.000)

Vir: SURS

Statusi zakoncev, katerih sozakonec je živel v skupinskem gospodinjstvu, Slovenija, 1. 1. 2015

število

Vir: SURS

Članov t. i. posebnih gospodinjstev je blizu 3.000.

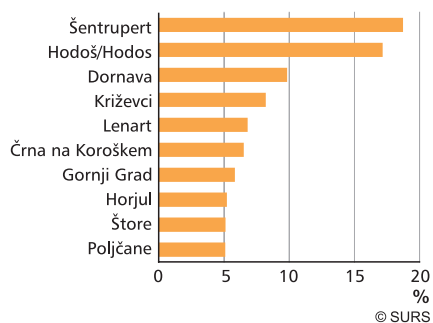
Vsak šesti prebivalec občin Šentrupert in Hodoš/Hodos živi v skupinskem gospodinjstvu.

V t. i. posebnih gospodinjstvih se je od 1. 1. 2011 do 1. 1. 2015 več kot podvojilo število oseb. Med ta gospodinjstva sodijo prebivalci, ki so prijavljeni na naslovih določenih organov oz. organizacij (najpogosteje so to centri za socialno delo), vendar tam ne prebivajo. V to skupino sodijo tudi t. i. brezdomci. Takih oseb je bilo blizu 3.000, takih gospodinjstev pa 80.

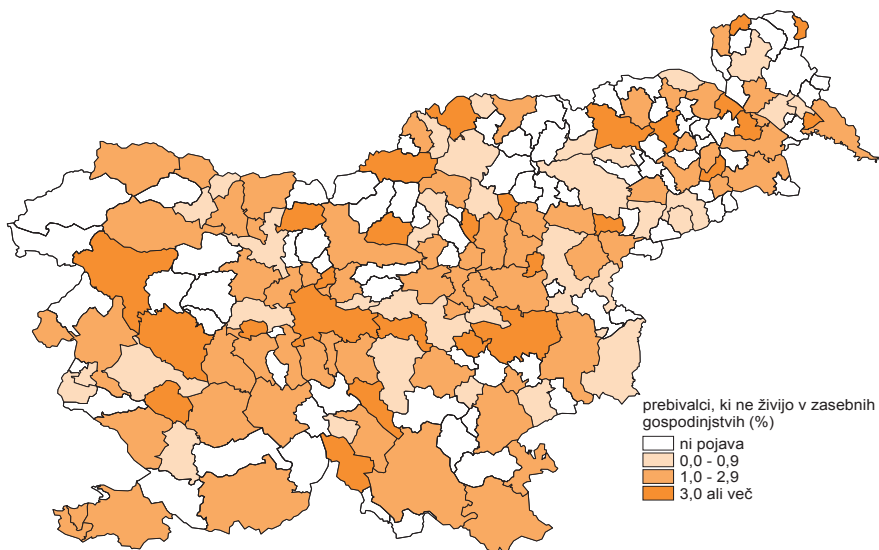
V 2015 je v skupinskih in posebnih gospodinjstvih živel 1,9 % prebivalcev Slovenije. 30 % vseh članov skupinskih/posebnih gospodinjstev je živel v Ljubljani (od tega več kot 11.000 oz. dve tretjini v študentskih domovih). V 86 občinah (od 212) ni bil nobeden od prebivalcev član skupinskega ali posebnega gospodinjstva. V desetih občinah je v skupinskem ali posebnem gospodinjstvu živel vsaj 5 % prebivalcev.

Člani skupinskih in posebnih gospodinjstev, občine, Slovenija, 1. 1. 2015

Občine z vsaj 5 % prebivalcev v skupinskih ali posebnih gospodinjstvih, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Vir: SURS

DEFINICIJE

Družina je življenjska skupnost oseb v okviru zasebnega gospodinjstva. To je:

- življenjska skupnost staršev (obeh ali enega) in neporočenih otrok, ki živijo z njima oziroma z enim od staršev. Starost otrok ni omejena, vendar pa ti nimajo svoje družine oziroma ne živijo v zunajzakonski skupnosti;
- življenjska skupnost moškega in ženske, ki sta sklenila zakonsko zvezo;
- življenjska skupnost partnerjev, ki živita v zunajzakonski skupnosti;
- življenjska skupnost partnerjev istega spola.

Družinsko gospodinjstvo je gospodinjstvo, v katerem sta vsaj dva člana gospodinjstva tudi družinska člana.

Dvostarševska družina je tip družine, ki jo sestavljajo zakonski par z otroki ali zunajzakonska partnerja z otroki.

Enostarševska družina je tip družine, ki jo sestavlja mati z otroki ali oče z otroki.

Gospodinjstvo je skupnost prebivalcev, ki prebivajo v istem stanovanju in imajo opredeljeno isto številko gospodinjstva, ali prebivalec, ki živi sam.

Istospolna partnerska skupnost je registrirana skupnost dveh žensk ali dveh moških.

Nedružinsko gospodinjstvo je gospodinjstvo, v katerem noben član gospodinjstva ni družinski član. Posebna oblika nedružinskega gospodinjstva je enočlansko gospodinjstvo.

Povprečna velikost gospodinjstva je razmerje med številom prebivalcev, ki živijo v zasebnih gospodinjstvih, in številom zasebnih gospodinjstev.

Povprečno število otrok v družinah je razmerje med številom otrok, ki živijo v družinah z otroki, in številom družin z otroki.

Razširjeno gospodinjstvo je veččlansko gospodinjstvo, v katerem je poleg družinskih članov vsaj en član, ki ne spada v nobeno družino v tem gospodinjstvu.

Skupinsko gospodinjstvo je skupnost prebivalcev, ki jim namestitve (lahko tudi oskrbo) nudi ustanova, v kateri prebivajo.

Tip družine je značilnost družine glede na razmerje med zakonci, partnerji, starši in otroci. Osnovni tipi družine so:

- zakonski par brez otrok,
- zakonski par z otroki,
- mati z otroki,
- oče z otroki,
- zunajzakonska partnerja brez otrok,
- zunajzakonska partnerja z otroki,
- istospolna partnerska skupnost brez otrok,
- istospolna partnerska skupnost z otroki.

Vzpostavljena družina je družina, v kateri vsaj en otrok ni biološki otrok obeh staršev.

Zakonska zveza je tip družine, ki jo sestavlja zakonski par brez otrok ali zakonski par z otroki.

Zunajzakonska skupnost je dlje časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki nista sklenila medsebojne zakonske zveze. Zakonski stan zunajzakonskih partnerjev ni pomemben.

KRAJŠAVE IN MERSKE ENOTE

+ ali več (let, članov ...)
% odstotek

SURS Statistični urad Republike Slovenije

VIRI IN LITERATURA

Ljudje, družine, stanovanja: registrski popis 2011. (2013). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Popisni atlas Slovenija 2002. (2007). Ljubljana: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU.

Demografsko in socialno področje. Prebivalstvo (Gospodinjstva, Družine). *SI-STAT podatkovni portal.* Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 15. 1. 2016 s spletne strani: http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/Dem_soc.asp

Gospodinjstva in družine, Slovenija, 1. januar 2011 - končni podatki. (30. 6. 2011). *Prva objava.* Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 15. 1. 2016 s spletne strani: <http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/podatki/prikazistaronovico?IdNovice=4029>

Gospodinjstva in družine, Slovenija, 1. januar 2015 - končni podatki. (23. 9. 2015). *Prva objava.* Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 15. 1. 2016 s spletne strani: <http://www.stat.si/StatWeb/prikazi-novico?id=5465&idp=17&headerbar=15>

ata oma
mamika stari oče
deda stara mati
tati babica tatek babi
nona dedi mama dedek
ati mami tata nono
omica oči mamica
oče papa ded
stara mama mati
očka

